

If undelivered return to:
**"GLASILSK. K. S. K.
JEDNOTE"**
 8117 St. Clair Ave.
 CLEVELAND, O.
 The largest Slovenian
 Weekly in the United States
 of America.
 Sworn circulation 17,400
 Issued every Tuesday
 Subscription rate:
 For members yearly \$0.84
 For nonmembers \$1.00
 Foreign Countries \$3.00
 Telephone: Randolph 3912

GLASILSK. K. S. K. JEDNOTE

OFFICIAL ORGAN OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter December 12th, 1923 at the Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTED FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917. AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Stev. 47. — No. 47.

CLEVELAND, O., 23. NOVEMBER (NOVEMBER), 1926.

Največji slovenski tednik
 v Združenih Državah
 Izhaže vsak torek
 Ima 17,400 naročnikov
 Naročnina:
 Za člane, na leto \$0.84
 Za nečlane \$1.00
 Za inozemstvo \$3.00
 NASLOV
 8117 St. Clair Ave.
 Cleveland, O.
 Telefon: Randolph 3912.

Leto XII. — Volume XII.

CLEVELANDSKIE NOVICE.

PRINC V CLEVELANDU

VAŽNO GLASOVANJE

ZANIMIVA POROKA

STRASNA NOČ V GORICI

LISNICA UPRAVNISTVA

— Zelo nevarno je zbolel tedni rojak John Mihelčič, znani trgovec z grocerijo na Norwood Rd. in Bonna Ave., vsled česar se je moral podati v bolnišnico. Dasiravno je mož zelo krepke postave, se ni mogel več ustavljati napadom bolezni vnetja jeter in črevesja. Najboljši strokovnjaki-zdravniki imajo upanje, da ga bodo spravili iz nevarnosti, kar je tudi naša iskrena želja.

Vsled kritične bolezni Mr. Mihelčiča je prišel semkaj na obisk njegov brat Rev. Frank Mihelčič, župnik v Ely, Minn.

— Prvo soboto v januarju (dne 8. jan. 1927) bo priredilo društvo sv. Cirila in Metoda št. 191 v Nottingham svojo prvo plesno zabavo v veliki dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave. To bo zabava posebne vrste (maškaradna veselica), na katero cenj. občinstvo že danes opozarjam. Več o tej prireditvi poročamo kasneje.

— Zahvalni dan bomo obhajali prihodnji četrtek dne 25. t. m. Med vsemi drugimi ameriškimi prazniki je to najstarejši postaven praznik, ker izvira še iz začasa prvih prilejencev piligrimov pred 300 leti. Predsednik Coolidge je tudi letos v svoji proklamaciji naprošil ameriško ljudstvo, da naj se ta dan zahvali Bogu za vse prejetje milosti in dobrete v preteklem letu.

— Prihodnje dneve bo naša slovenska banka, The North American Bank, razposala stotine božičnih daril svojim odjemalcem. To so ljudje, ki so celo leto, vsak teden, prinašali gotovo sveto denarja v banko za takovzani "božični klub." Vsak teden vložite v banko gotovo sveto denarja, in par tednov pred božičem vam banka izplača ta denar in pridene obresti. Ta način varčevanja tekom leta je tako uspešen po celi Ameriki. Po natančnih podatkih so priprasti ljudje prihranili v Ameriki tekom leta ogromno sveto \$390,268,000 v raznih "božičnih klubih." Tako poroča vodstvo 7600 bank v Združenih državah. 7,800,000 ljudi je imelo svoje "božične klube." Pridakuje se, da božični klub, ki se prične zopet letos, bo še mnogo uspešnejši, in tudi mi opozarjam rojake, da se oprimejo tega načrta hranitve, ki ga nudi naša slovenska banka, The North American Bank. Zaeno priporočamo rojakom označeno banko za božične denarne pošiljatve v stari kraj. Glejte tozadovni obširni oglas v današnji izdaji "Glasila."

— Dne 15. novembra je umrl v mestni bolnišnici rojak Andrej Kafol, v starosti 52 let. Doma je bil iz Asišča na Primorskem. V Ameriki je bil 12 let. V starem kraju zapušča dve hčerki in enega brata. Bi lje član dr. Baron Vega in dr. sv. Jožefa št. 169 K. S. K. J. Pogreb se je vršil v četrtek zjutraj iz hiše žalosti na 723 E. 160th St. Počivaj v miru!

— Pretečeni petek zjutraj ob 6. uri je umrla Marija Žulič, rojena Kerin, v starosti 37 let. K. J. Naj v miru počiva!

— Druga največja ameriška rumunska naselbina, nahajajoča se v našem mestu je imela minulo nedeljo priliko pozdraviti v svoji sredini 23-letnega rumunskega princa Nikolaja, ki se je mudil tukaj deset ur, dobesvši iz Detroitja, Mich.

Na zapadni strani mesta, kjer živi okrog 20.000 Rumunov so delali že več dni velike predpriprave, ker so mislili, da pride semkaj na obisk tudi rumunska kraljica Marija s svojim spremstvom.

Baš dva dni pred določenim dnevom je pa prišlo naznanilo, da kraljice ne bo semkaj, ker se je iz Louisville, Ky., podala naravnost proti New Yorku, da odpotuje v sredo, dne 24. novembra proti domu, ker je rumunski kralj baje nevarno zbolel.

Sprejem rumunskega princa Nikolaja v Clevelandu ni bil oficijelen; bil je le gost rumunske naselbine in znane organizacije Y. M. C. A.

Dopolne je Nikolaj obiskal tri rumunske cerkve in uredništvo rumunskega lista "America," opoldne se je v Carpathia dvoranu visokemu gostu v pozdrav vršil velik shod. Tu živeči Rumuni so princu Nikolaju priredili sijajne ovacije.

Popoldne je princ obiskal Lakewood pokopališče, znano tovarno električnih žarnic (Nella Park) in umetniški muzej. Oficijski pozdrav in sprejem

zadevajoči politični in državni poslovje, ki so prične zopet letos, bo še mnogo uspešnejši, in tudi mi opozarjam rojake, da se oprimejo tega načrta hranitve, ki ga nudi naša slovenska banka, The North American Bank. Zaeno priporočamo rojakom označeno banko za božične denarne pošiljatve v stari kraj. Glejte tozadovni obširni oglas v današnji izdaji "Glasila."

— Dne 15. novembra je umrl v mestni bolnišnici rojak Andrej Kafol, v starosti 52 let.

Doma je bil iz Asišča na Primorskem. V Ameriki je bil 12 let. V starem kraju zapušča dve hčerki in enega brata. Bi lje član dr. Baron Vega in dr. sv. Jožefa št. 169 K. S. K. J. Pogreb se je vršil v četrtek zjutraj iz hiše žalosti na 723 E. 160th St. Počivaj v miru!

— Samomor s postom.

Kanisask, Kanada, 16. novembra. — Tu živeči 55-letni, do cela hromi Andrew Koochin je danes umrl, ker ni hotel nobene hrane uživati zadnjih 51 dni.

— Doma je bila iz fare Leskovec na Dolenjskem. V Ameriki je bivala 20 let. Doma zapušča mater in dva brata, tukaj pa soproga v dva otroka. Bila je članica dr. Sreca Marije in J. S. K. J. Naj v miru počiva!

New York, 18. novembra. — Včeraj je imel najhujši sovražnik suhačev, senator Edwards iz New Jersey znamenit govor na konferenci Zveze newyorskih odvetnikov. Pri tej priliki je omenil, da ameriško ljudstvo dosedaj še ni imelo nikdar prilike potom glasovanja jasno povestiti svoje mnenje glede 18. amendmenta, oziroma glede uvedbe narodne prohibicije.

Edwards je obljubil, da bo že pri prihodnjem zasedanju kongresa predložil svojo resolucijo, da naj se 18. amendment prekliče. Clen V. ustanove Združenih držav namreč dočaka, da ima ljudstvo popolno pravico potom državnih konvencij premeniti kako točko ustave, ako se mu zdi to potrebno. Govornik je povdaran sledi:

"Jaz bom s svojo resolucijo skušal dati ameriškemu ljudstvu priložnost, da se jasno izrazim, če je s tem amendmentom zadovoljno ali ne. To glasovanje bo v zgodovini Združenih držav nekaj povsem zanimivega in redkega."

Pes izsledil mrtveca.

Superior, Wis., 18. novembra. — Pred tremi tedni je v reki Nemadji utonil delavec John Mustelin; ves trud z iskanjem njegovega trupla je bil zamoran, ker je reka med tem zamrzla.

Ko je včeraj policaj Conley s svojim psom korakal čez ono reko, se je pes naenkrat ustavljal na nekem mestu in pričel lajati. Kmalu zatem so razskali plast ledu, pod katerim se je nahajalo truplo ponesrečenega utopljenca.

Ponesrečeni lovci.

Dne 15. novembra, prvi dan letosne lovke sezone se je v državi Ohio do smrti ponesrečilo pet lovcev, 11 je bilo pa ranjenih. Nesreča se je v največ slučajih pripetila vsled neprivednega ravnanja s puško.

Huda postava za državne uradnike.

Eutaw, Ala., 19. novembra. — Kongresnik Cook bo pri januarskem zasedanju državne zakonodaje predložil resolucijo, na podlagi katere bo vsak mestni, okrajni ali državni uradnik v Alabami ob svojo službo, če ga bodo zasačili, da je pil kako opojno pijačo.

Slučaj Daugherty.

New York, 19. novembra. — Dne 3. januarja se bo pričela ponovna obravnavna napram bivšemu generalnemu pravdniku Daughertyu in T. Millerju, bivšemu oskrbniku tuje lastnine, ki sta tekmo vojne vlado goljufala za več milijonov dolarjev. Pri zadnji obravnavi se niso mogli porotniki zediniti.

Obsojen bankir.

New Castle, Pa., 17. novembra. — Vsled potvarjanja knjig in goljufije je bil bivši predsednik tukajšnje First State banke, Victor Doyne obsojen na poldrugo leto ječ v Allegheny okrajni prisilni delavnicu.

— Že v raju je dejal Bog Adamu, da človeku ni dobro same mu biti; zato mu je ustvaril in določil družico Eva. Tega reka se je po daljšem premišljevanju spomnil tudi naš sobrat Dr. Anton J. Perko, najmlajši slovenski zdravnik v naši clevelandski metropoli in potrkal na vrata ugledne in znane Anton Grdinove hiše, kjer je našel svojo izvoljenko Miss Katarino Grdino, starejšo hčerko predsednika naše K. S. K. Jednote. Poroka se vrši v četrtek, na Zahvalni dan in slovenski cerkvi sv. Vida ob 10. uri dopoldne.

Dr. A. J. Perko je bil rojen dne 4. marca, 1900 v Clevelandu, O.; starši mu se živijo. Njegov oče, Dominik Perko, je doma iz vasi Veliko Globoko pri Krki na Dolenjskem, mati Neža, rojena Jakšič je pa doma iz Podgaja pri Zužemberku.

Sole je obiskoval in dovršil sledete:

Od leta 1905 do 1913 slovensko farno šolo sv. Lovrenca v Newburgu, 1913 do 1917 South High School v Newburgu, 1918 do 1921 Western Reserve univerzo v Clevelandu, 1921 do 1925 univerzo v St. Louis, Mo.

Takozvanji Bachelor of Science naslov je dobil leta 1923 na St. Louis universitetu, doktorsko diploma je pa prejel dne 4. junija, 1925 od ravnoiste šole. V tem času je Dr. Perko dovršil tudi štiri-letno vojaško zdravilstvo in drugo prakso. Vsled česar je bil imenovan prvim poročnikom zdravilskega rezervnega kora.

Od 1. julija 1925 do sedaj opravlja Dr. Perko službo hišnega zdravnika v znani bolnišnici sv. Aleša v Clevelandu, poleg tega ima pa še svoj urad v Newburgu.

Dr. Perko si je že od prvih šolskih let nekaj pomagal s tem, da je bil raznašalec in za-

stopnik prvega in najstarejšega lista v Clevelandu "Ameriški Domovine." Vsled njegovega marljivega delovanja tudi ko visokošolec je Tony Perko ta list v Newburgu zelo razširil: vse to je delal poleg študiranja v svojih prostih urah.

Dr. A. J. Perko je član društva sv. Jožefa, št. 146, K. S. K. Jednote, član reda Kolumbičnih vitezov, Cleveland, O., in član šolske bratovščine Phi Beta Pi. Njegov oče je pa že večletni član društva sv. Vida, št. 25. K. S. K. Jednote.

Ce enkrat izražamo novoporočencem naše najiskrenječ častitke!

Novi šerif mesta Chicago umrl.

Chicago, Ill., 16. novembra. — Dosedanji okrajski blagajnik in novoizvoljeni šerif Patrick J. Carr je danes po dvatedenškem bolehanju umrl v Mercy bolnišnici; zbolel je ravno na dan volitev dne 2. novembra.

Ponesrečeni premogarji.

Moundsville, W. Va., 16. novembra. — V rovu Glendale premogovne družbe je včeraj nastala razstrebla plina, vsled česar je bilo na mestu ubitih pet rudarjev, dva pa težko ranjenih; rešilo se jih je enajst.

Med ponesrečenimi se nahaja tudi sin predsedelca Jesse Fogle. Takoj po razstrebi je Fogle zagrabil v vrečki svojega sina iz rova; toda dobesvši ž njim na varno, je bil sin že mrtev.

Gorica, 6. novembra. Sloven Gorica je doživel minuli četrtek strašno noč. Fašisti so zakujučili proslavo zmage (4. novembra) z dviganjem proti Slovencem in uničevanjem njihovega imetja, kakršnega Gorica ni še videla. Tolpa v črnih srajcah, oborožena z gorjačami, je obšla mesto ter udiral na sedež slovenskih narodnih ustanov. Mogična vrata Trgovske doma so se vdala pod udarci razdivljenih fašistov. Druhal je udrial v prostore Glasbene Matice, kjer je uničila vse, kar je prišlo pod roko: glasovirje, stolice, mize, klopi, knjige in note. Vse je letelo skozi okno na cestni tlak. Ko so fašisti izvršili svoje uničevalno delo, so polili z bencinom pod in ga zapalili. K sreči so kmalu prispele občinske gasilci in pogasili ogenj. Druga gruča se je povzpela do visokega pročelja ter s kladivi razbila vzdigni napis "Trgovski dom." Na njegovo mesto so fašisti napisali "Viva Italia." Tudi slovenski napis na "Solskem domu" so fašisti razbili na isti način. Prepevajoči fašistovske himne in med vzklik "Doli Slovenci" "Smrt njim!" je tolpa navalila na sedež Zveze prosvetnih društev v ulici sv. Ivana. Razbijala je po pohištву in ga uničila ter razmetala vse časopisje in nešteto knjig.

Fašisti so se vrgli nadalje v urad političnega društva "Edinstvo," kjer ima pisarno dr. Josip Bitežnik; tudi tu so razdelili vse, kar jim je prišlo pod roko.

V isti noči so fašisti trikrat poskusili vdreti v "Katoliško tiskarno," kjer se tiska "Goriška Straža," prvič ob 7. uri, drugič ob 8. uri zvečer, tretjič ob 1. uri ponoči. Prvikrat in drugikrat jih je bilo nad 200. Tretjikrat so se pripeljali na avtomobil in so imeli s seboj tudi bencin, da bi polili tiskarno. Napa na tiskarno se ni posrečil, kar so upravitelji tiskarne pravočasno opozorili na pretečo nevarnost policijskega komisarja, ki je postal v obrambo četrti vojakov planincev: ti so včas — napada odločno zavrnili.

Kakor je policijski komisar ob času z vojaštvom preprečil razdejanje Katoliške tiskarne, tako bi bil lahko ustavl pohod fašistov proti drugim ustanovam. Zakaj je policija mirno gledala, ko so se fašisti plazili po pročelju Trgovske doma in razbijali slovenski napis? Za opustošenje po Gorici delamo odgovorne prefekte v Vidmu Spadavecchio in podprefekta v Gorici, Anza. Ali se ne pravi norče, če ob dnevnih splošnega razburjenja fašistov poslje goriški policijski komisar za obrogo ogroženih ustanov po dva — do tri karabinerje?

Tako so se fašisti v drugič znesli nad goriškim Slovencem po

Društvena naznanila in dopisi

Društvo sv. Jožefa, št. 2,
Joliet, Ill.

Članom našega društva se naznanja, da imamo običajno adventno skupno spoved v soboto, dne 27. novembra, in drugi dan, to je v nedeljo 28. novembra pri osmi maši pa skupno sv. obhajilo. Zatorej s tem opozarijam člane našega društva, da naj vsakdo opravi svojo vsakletno versko dolžnost, da bomo nastopili v velikem številu. Zbirali se bomo 15 minut pred osmo uro v stari šoli.

Dalje bi tukaj opozoril vse one člane našega društva, ki so bili že obveščeni radi neplačnih prispevkov društva, da ponavljajo svoj dolg v najkrajšem času. Ako morda kateri izmed prizadetih ne more stvari poravnati, naj se zglaši pri tajniku ali pa na seji. Pomnite, da kateri ne poravna svojega dolga, ali se ne opraviči, bo brezobjarno suspendan. Kaj pomeni suspendacija, vam menita ni treba razkladati. Zatorej vas ponovno prosim, da poravnate svoj dolg brez vsakega odlašanja; s tem prihranite tajniku veliko nepotrebnega dela, sebi pa morebitne neprilike.

S sobratskim pozdravom.
Louis Košmeri, tajnik.

VABILO NA LETNO SEJO
Iz urada tajnika društva sv. Vida, št. 25, Cleveland, O.

Na zadnji mesečni seji je bilo sklenjeno, da bomo imeli meseca decembra samo eno sejo, in sicer prvo nedeljo, dne 5. decembra; to bo začelo glavna ali letna seja, ko bo treba voliti novi odbor in odobriti nova pravila našega bolniškega oddelka. Z zborovanjem se bo pričelo točno ob 1. uri dopoldne v nadavnini (Knausovi) dvorani. Pridite vse pravočasno, ker se bo otvorjena točno ob določenem času, da ne bo ista vsled obširnega dnevnega reda trajala predolgo.

Asesment bom pričel v dvorani pobirati že ob 9. uri dopoldne. Pridite plačati že dopoldne in ne odlajsajte na sejo. Vsakdo, kdor je kaj društvu na dolgu, naj poravna stvar na tej seji, ker jaz moram meseca decembra sestaviti celoletno finančno poročilo. Imena onih, ki ne bodo poravnali svojega dolga, bodo prečitana na januarski seji in ž njimi se bo postopalo po pravilih.

Kakor boste tudi s posebnimi dopisnicami vabljeni, vas še tem potom prosim, da se glavne letne seje polnoštevno udeležite. Pridite tudi oni, katerih nikdar ne vidimo v zborovalnih dvorani. Najbolj važna točka prihodnje seje bo volitev uradnikov za prihodnje leto in čitanje pravil bolniškega oddelka.

Toliko vsem cenjenim sobatom v naznanilo in ravnjanje. S pozdravom.
Anthony J. Fortuna, tajnik.

IZJAVA
Iz urada društva sv. Vida, št. 25, Cleveland, O.

Ker je bil za tekoči meseč iz glavnega Jednotnega urada zoper razpisani izredni poškodninski asesment v znesku 50 centov na vsakega člana in članico, je prišla ta točka na naši minuli seji dne 7. novembra v debatiranje. Vsi navzoči člani so se hudo pritoževali zaradi te posebne naklade. Vsled tega je bilo sklenjeno, da se priobči v "Glasilu" posebno izjavo, in opozori glavni odbor na sledenje dejstvo:

Mi smo se prepričali, da je bil gornji posebni asesment razpisani vsled tega, ker se je zadnja tri leta izplačalo preveč

hodnje mesečne seje dne 12. decembra, ker vsakdo ve, da bo treba na tej seji voliti novi odbor za prihodnje leto.

Dalje poročam cenjenemu članstvu, da smo imeli meseca septembra in oktobra posebno doklado 50 centov za našo društveno blagajno; da ne bo kdo misli, kam gre denar.

S sobratskim pozdravom.
John Krumpačnik, tajnik.

Društvo sv. Družine, št. 136, Wiliard, Wis.

Članom našega društva se naznanja, da bomo imeli v nedeljo, dne 5. decembra glavno letno sejo, kjer bo treba voliti odbor za leto 1927. Člani in članice ste torej vsled tega ujedno prošen, da se označene seje polnoštevno udeležite.

Ker imam še nekaj Jednotnih certifikatov na rokah, zato prosim vse one člane in članice, ki jih še niso dobili, da pridejo ponje na prihodnjo sejo; to velja tudi za starše, ki imate otroke vpisane v mladinskom oddelku. Pridite, da boste dobili vse potrebne listine, ki so vaše.

Naznanja se tudi vsem onim, ki niso zavarovani pri društvu za bolniško podporo, da mora vsak tak član ali članica plačati meseca decembra poleg rednega asesmenta še 65 centov, in to v pokritje društvenih stroškov. Člani, ki ste zaostali v vpelačili mesečnih asesmentov, ste pa prošeni, da dolg prihodnji mesec poravnate.

S pozdravom,
Ludvik Perusek, tajnik.

IZJAVA

Iz urada društva Marije Magdalene, št. 162, Cleveland, O.

Ko se je vršila zadnja redna seja našega društva dne 1. novembra, so se vse članice hudovali zaradi posebnega poškodninskogesa asesmenta, ki je bil uradno razpisani za tekoči mesec.

Sklenjeno je bilo, da naj se potom "Glasilu" opozori glavni odbor Jednote, da bi se glede plačevanja odpravnin v bodoče ravnal po pravilih, oziroma potoki, ki je bila sprejeti pri sedmem splošnem glasovanju leta 1922. Ta točka jasno kaže, da se odpravnine lahko izplačuje le v slučaju, če je v poškodninskem skladu zadost denarja, ne pa da bi se zato poškodninski asesment zvišalo, kar se je že večkrat pripetilo. Ako bo šlo s plačevanjem odpravnin še po starem načinu dalje, bomo imeli vedne posebne naklade za poškodninski sklad, kar članstvo zelo razburja in je.

Za društvo Marije Magdalene, št. 162, K. S. K. Jednote, Odbor:

Helena Mally, predsednica,
Frances Ponikvar, tajnica,
Frances Debevc, blagajnica.
(Dr. pečat)

V Clevelandu, O., dne 9. novembra, 1926.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 64, Etna, Pa.

S tem pozivam vse člane našega društva na glavno letno sejo v nedeljo, dne 5. decembra t. l. Vsi člani so prošeni, da se te seje udeleže; katerega ne bo, bo plačal globo (kazen) po društvenih pravilih.

Vsi člani, katerim je mar napredek društva so dolžni udeležiti se glavne letne seje. Na tej seji bo na dnevnom redu tudi volitev novega odbora za leto 1927 in ob enem za rešiti še več drugih važnih stvari.

Tudi so prošeni oni člani, ki dolgujejo društvo na asesmentu, da poravnajo zaostalo, da bomo mogoče staremu odboru izročiti čiste račune novemu odboru. Torej vsi člani pridite na sejo dne 5. decembra!

S pozdravom,
John Skeff, tajnik.

Iz urada društva Marija Zdravje Božnikov, št. 94, Sublet, Wyo.

Naznanjam vsem članom našega društva, živečim v okolici Diamondville in Kemmerer, da bi se polnoštevno udeležili pri-

dobite pri tajnici našega društva.

S sestrskim pozdravom,
Mary Arch, tajnica.

POZIV NA GLAVNO SEJO
društva Presvetega Srca Jezusovega, št. 172, West Park, O.

Glasom sklepa zadnje seje se vrši glavna letna seja našega društva v nedeljo, dne 5. decembra (prvo nedeljo) v Jugoslovanskem Narodnem Domu kot po navadi, in sicer se prične seja točno ob eni uri popoldne. Asesment bom pričel pobirati že eno uro prej; med sejo ga ne bom pobiral. Zato pridevsi vsi že prej na sejo, ne pa čakati, češ, saj se ne mudi.

Dolžnost vsakega člana in članice je, da pride vsak na to glavno sejo, ker bo treba mnogo stvari rešiti in tudi izvoliti novi odbor za leto 1927! Na

tej seji moramo tudi rešiti vprašanje glede bolniške centralizacije. Na zadnjem, zato sklicani seji se je razmotrivalo o tem in tudi volilo. Rezultat volitve je bil en glas večine za odstop iz centralizacije. Zato se je stvar preložila na glavno letno sejo 5. decembra t. l.

V gotove debate, katere čitali v "Glasilu" za danes ne bom posegal, dasi se tudi naspite; o tem morda o priliki.

Prav lep dobiček smo napravili, ali vseeno bi bilo dobro še onih \$20 več. To sem napisala zato, ker mi vest ne da drugače, kar mi izvolite oprostiti.

Zadnjič sem pisala, da imenu neveste ne povem; danes ga kar je bilo naših dobrih igralcev, ker sem prepričana, da je vsem hudo, kdo bo to izvedel in si stvar morda napačno tolmačil. Lahko si vsakdo predstavlja, kako je omenjeni oder zgrajen, da lahko vsakdo zadej gori pride; na to bo treba dati več pozornosti pri drugi priliki.

Vse kar pride izpod peresa dobropoznanega sobrata iz Jolietta Jakoba Šega-ta, je vse kaj drugega, kot pa bi bilo za pričakovati. Iz vseh njegovih člankov odseva edinole predstavljanje, napuh in splošno ruvanje v prvi vrsti proti vsem glavnim odbornikom, kakor tudi proti vsemu današnjemu sistemu poslovanju naše Jednote.

Priporočati bi bilo, da svoje zmožnosti v pisaju uporabi v koristnejše namene, za splošen dobrotib in napredok Jednote.

Ako ima pa namen nadaljevati takim pisanjem, si naj svoje duhovitosti rajši zapise v svoj žepni zapisnik, ne pa dajati takih stvari v javnost.

V splošno korist in zadovoljstvo celokupnega članstva moram povdoriti, da je tudi kako neumestno, prepozno in obenem prezgodaj, kar se piše od strani ženskega članstva zadnje čase. Resnica je, da potrebujemo več ženskih moči v glavnem odboru; da se pa to ni zgodilo na zadnji konvenciji, so si nevete meri krive delegatine same. Več edinstvo, več dobrih nasvetov pred konvencijo in obenem več sporazumljenja med seboj na konvenciji, pa bi bilo doseženo, kar si žele same in ž njimi pretežna večina vsega članstva Jednote.

Ako ima pa namen nadaljevati takim pisanjem, si naj svoje duhovitosti rajši zapise v svoj žepni zapisnik, ne pa dajati takih stvari v javnost.

Načrti imamo časa do drugega glavnega zborovanja; opustimo tedaj zakasnela razmotrivanja in se rajše potrudimo po svojih najboljših zmožnostih izpopolniti kar mogoče še danes ni popolnoma v redu. Na vsak način je po toči prepozno zvonti.

V naši naselbini na primer smo se že lotili dela, za večjo, popolnejšo in uspešnejšo K. S. K. Jednote.

Prvi sad pričete kampanje meseca novembra se je že pokazal na zadnji redni seji našega društva sv. Jožefa,

št. 169, ker smo pomnilo število za 27 novih članov in članic. Kot vse izgleda, tudi na glavni seji v decembru ne bomo zborovali brez sprejema velikega števila novih kandidatov.

V načrti imamo polagam na srca vsem članom in članicam našega društva, da je bil sklep zadnje seje, pridobiti za božično dario 50 novih kandidatov in kandidatinj za naše društvo in Jednote. Se nikdar ni bilo nujno sklenjenega pri nas, da ne bi bilo tudi storjeno.

Zato je potrudimo se vsi skupno, da se ta sklep tudi častno izvrši.

Zapomni si tedaj, cenjeni član in članica, ter si obenem misli, da brez tvojega sodelovanja ne bo vse popolno izvršeno.

Naznanjam tudi, da se bo zadnja ali glavna letna seja vršila prvo nedeljo v decembru ob 2. uri popoldne v navadnem prostoru.

Vzrok je ta, ker ima tudi društvo sv. Ane J. S. K. Jednote sejo drugo nedeljo.

Pozdrav do vsega članstva K. S. K. Jednote.

Mary Oblak, tajnica.

ZAHVALA

Iz urada društva Marije Pomagaj, št. 196, Gilbert, Minn.

V dolžnost si štejem poročati o naši igri "Svatba pri Andrejevih," ki jo je priredilo društvo Marije Pomagaj, št. 196 K. S. K. Jednote dne 14. novembra t. l. Zares je bil to lep večer in dvorana napolnjena, kar je bilo pričati tudi lepega dobička. Tako velike vstopnice za obe veselice lahko

vale; kar razveselilo me je ko sem videla z odrasliko občinstva. Zdaj sem popolnoma prepričana, da "vohect" res vsakdo rad vidi.

Ta prireditev nam je dala priložnost za velik korak naprej, kar pa žalibog ni šlo vse po sreči. Prišel je namreč nekdo in sicer pot do napredka, ali kakor si same izberete. Zato pridevsi vsi že prej vse.

Glavna seja je velikega pomena za vsako društvo; na isti se izvola odbor za celo leto ter se začira pot do napredka, ali kakor si same izberete. Zato pridevsi vsi že prej vse.

Se enkrat vas prosim, da pridevsi vse na prihodnjo sejo dne 5. decembra v Indiharjevo dvorano.

Sosestrski pozdrav.

Helen Yurchich, tajnica.

TO IN ONO IZ COLLINWOOD

Pokonvenčni dopisi in članki od strani raznih društva in posameznikov se nam v Collinwoodu nikakor ne vidijo tako povoljni, kot so bili predkonvenčni, posebno v par slučajih.

Vse kar pride izpod peresa dobropoznanega sobrata iz Jolietta Jakoba Šega-ta, je vse kaj drugega, kot pa bi bilo za pričakovati.

Prav lep dobiček smo napravili, ali vseeno bi bilo dobro še onih \$20 več. To sem napisala zato, ker mi vest ne da drugače, kar mi izvolite oprostiti.

Zadnjič sem pisala, da imenu nevete ne povem; danes ga kar je bilo naših dobrih igralcev, ker sem prepričana, da je vsem hudo, kdo bo to izvedel in si stvar morda napačno tolmačil.

Vse kar pride izpod peresa dobropoznanega sobrata iz Jolietta Jakoba Šega-ta, je vse kaj drugega, kot pa bi bilo za pričakovati.

Prav lep dobiček smo napravili, ali vseeno bi bilo dobro še onih \$20 več. To sem napisala zato, ker mi vest ne da drugače, kar mi izvolite oprostiti.

Zadnjič sem pisala, da imenu nevete ne povem; danes ga kar je bilo naših dobrih igralcev, ker sem prepričana, da je vsem hudo, kdo bo to izvedel in si stvar morda napačno tolmačil.

Vse kar pride izpod peresa dobropoznanega sobrata iz Jolietta Jakoba Šega-ta, je vse kaj drugega, kot pa bi bilo za pričakovati.

Prav lep dobiček smo napravili, ali vseeno bi bilo dobro še onih \$20 več. To sem napisala zato, ker mi vest ne da drugače, kar mi izvolite oprostiti.

Zadnjič sem pisala, da imenu nevete ne povem; danes ga kar je bilo na

ljem in zraven se še ziblje v sladkih sanjah o velikanskem "napredku," tam najdeš naše Slovence najbolj revne na duhu, duši, telesu in — žepu. Naši socijalisti nimajo ničesar, razen velika usta in visoko glavo, ki se kakor prazno klasje dviga v zrak na bogatem polju ameriške pšenice.

In to ne velja le o socijalističnih skupinah in društvih, isto velja tudi o nekaterih posameznih društvih naših Jednot. Kjerko taka društva sledijo le kričačem in ljudem, ki si morajo svoja spričevala, da so "izvrstni katoličani" iskati pri Nemeh in Irkih, v takih naselbinah društva povsod nadzadujejo in so gnijiloba na še precej zdravem telesu naših Jednot. Tako gnijilobo smo imeli pri rajni Barbari, Forest City. Glavni uradniki so zdremali, naležljiva bolezen socijalizma se je nagloma širila in že pred desetimi leti je Barbara, Forest City, vrgla bandero sv. Barbare na smetišče in je danes ena najbolj zagrizenih nasprotnic in sovražnic naše sv. vere in slovenske narodnosti.

Sv. misijon dne 28. novembra, na prvo adventno nedeljo.

Rev. Vencel Solar, benediktinski misijonar, bo otvoril sv. misijon v naši slovenski cerkvi sv. Barbare. Za ta sveti čas se že dolgo pripravljamo z molitvami, osobito na čast sv. Tereziji, Mali Cvetki. Ker je springfieldskim Slovencem hudi duh zasekal globoko rano, mi čutimo, da smo preskromni, da bi sami brez pomoči pobožnih Slovencev po drugih naselbinah mogli zmagati. Zato, mili naši bratje, ki gotovo poznate slepoto zapeljanih žrtv našega naroda, ne bodimo enaki bratomorilcu Kajnu, ki je Bogu odgovoril:

"Sem ali jaz čuvaj svojega brata?" temveč v teh treh tednih pridružite se nam tudi, vi v vaših zasebnih in javnih pobožnostih in osobito še pri prejemaju Najsvetejše Skrivnosti altarne. Prosimo tudi vas, častiti slovenski duhovniki, vi svetle zvezde — voditeljice našega ljudstva, vi, ki dan za dnevom trpite, se trudite v gorenosti in začajevanju samega sebe, vi, ki poznate nesrečo našega ubogega naroda bolje kot katerikoli zdravnik, prosimo vas, spominjajte se springfieldskih Slovencev pri sv. mašah in molitvi vašega brevirja in osobito še, kadar pri vaših obiskih v sanktuarijih sami klečite in se pogovarjate s Kristusom Gospodom, naj bi se med časom našega sv. misijona milostno vstavl v Springfieldu, kadar ob času, ko ga je slepec naprosil: "Gospod, da sprevidim." Prosite Ga z nami vred, da bi se s čudežno svojo roko dotaknil oči naših nesrečnih slepcov, da bi med tem svetim misijonom zopet zagledali luč sv. vere, da bi tej luči potem stalno sledili in rešili svoje duše.

Sv. misijon bo trajal teden dni, od prve do druge adventne nedelje. Nedeljske sv. maše bodo, kakor po navadi, ob sedmih, devetih in desetih. Večerna pobožnost s podukom in misijonsko pridigo ob pol osmih. Spovedovalo se bo vsak dan zjutraj, popoldne ob treh in zvečer po sklepu pobožnosti. Med tednom bodo sv. maše ob pol šestih, osmih in devetih. Slovenski, slovaški, poljski, nemški in angleški molitveniki, rožni venci ter raznovrstne druge devocijonalije bodo na prodaj v naši dvoranji Slovencija že ob začetku misijona.

Slovenci vsi ste ujedno vabjeni, da se s pobožnostjo udeležite sv. misijona. Za mnoge izmed nas je to poslednji klic Dobrega Pastirja. Slovenski misijoni so v Ameriki že redki radi pomanjkanja slovenskih misijonarjev.

Farno žegnanje.

Na god sv. Barbare, patronke župnije, to je v soboto, 4. decembra, bo posebna božja služba ob devetih zjutraj. Prav "žegnanje" pa bomo obhajali v nedelji, dne 5. decembra, ob sklepu sv. misijona. Rana peta sv. maša bo isto nedeljo ob sedmih na čast sv. Barbare, ki se kakor prazno klasje dviga v zrak na bogatem polju ameriške pšenice.

Rumunska kraljica.

Minuli teden smo imeli izredno čast pozdraviti rumunsko kraljico Marijo ter princa Nikolaja in princezino Ileano.

Vse mesto je bilo v praznični obleki. Guverner države Illinois s svojim spremstvom ter nekaj najodličnejših naših državljivanov in meščanov so bili v sprejemnem odboru. Tudi Slovenci smo bili častno zastopani po našem župniku, štabnem stotniku Mažirju. Bil je na održi v uniformi s štabom generalnega adjutanta naše države. Na kolodvoru je general Black kot guvernerjev zastopnik kraljico pozdravil. V državnem arzenalu, kjer se je vršil oficijski sprejem, je kraljico ter njene otroke pozdravil guverner Small sam. Kraljica mu je v kratkih besedah lepo odgovorila. Na to je bil ves sprejemni odbor kraljici ter spremstvu predstavljen. Kraljica je vsem posameznim članom segla v roko in z nekaterimi spregovorila par besedi. Ta čast je zadela tudi našega stotnika Mažirja. Ko je povedal, da je Jugoslavija njezina domovina, je bila kraljica vidno razradaščena.

Sprejem je bil zelo oficijski, a vendar ne napet. Po sprejemnih ceremonijah v državnem arzenalu, se je kraljica s spremstvom in sprejemnim odborom v 32 avtomobilih peljala h grobu narodnega mučenika, bivšega predsednika Združenih Držav, Abrahama Lincoln. Na grob je položila venec. Kmalu na to se je vrnila na svoj poseben vlak ter odpotovala v Chicago.

Poročevalec.

Za Slovenski Dom v Greater New Yorku.

New York, N. J. — V zadnjem številki "Glasila" je G. T. dopisnik povedal svoje mnenje glede nameravanega Slovenskega Doma v Greater New Yorku. Njegova izvajanja so bila pravilna in popolnoma na mestu.

Da nam je Slovenski Dom potreben, je vsakemu jasno. Pri vsem tem pa imamo v naši naselbini nekaj rojakov, ki nasprotujejo tej ideji, dasi so v srcu dobora prepričani, da kravo potrebujemo svoje lastno shajališče tako za društva kot za posameznike. Zakaj že ne morejo ogrevati za svoj dom in zakaj mu celo nekateri odločno nasprotujejo, mi kar ne gre v glavo.

Ali imate trakuljo?

Njena znamenja.

Ali imate trakuljo, še ate v Združenih državah eden izmed tisočerih, o katerih pravijo, da jo imajo, upamo, da imate voljo in sramost, da je predno bo imati, da bo vam trakulja, da bodo nastale druge spremeke, katere ponavadi sledijo slabih prehrani. Ko se zadruge pojajajo, in pojavitve se prej ali sicer, so zato zelo neugodne.

Zdaj imamo najlepšo priliko, da se med seboj o tem razgovarjam in obenem agitiramo. Sicer je odbor za Slovenski Dom postavil svoje agitatorje, toda agitirati mora vsakdo, ki mu je kaj do tega, da enkrat kaj dosežemo.

Priporočal bi tedaj, da se sedaj vsi zavzamemo, da bomo pridobili za to prekoristno in potrebljivo stvar kar največ sošiljenikov, da bomo res mogli v doglednem času kaj doseči in pokazati.

Vsi na delo in imeli bomo uspeh! Prijatelj napredka.

Eveleth, Minn. — Star pregovor pravi: "Kdor molči, trem odgovori." Jaz pa danes temu nasprotujem, ker so se ravno trije odregnili ob mojo osebo, oziroma na članek, katerega sem pisal v "Glasilu." Moj članek ni bil nikogar žaliti in kdor hoče prav čitati in posmisli, bo sam sprevidel ali spreviedela, da je resnica, kar sem pisal. Ker se sestra Gottlieb čuti tako užaljena in pravi, da je bilo vse mirno, dokler se ni začelo vprašanje splošne centralizacije, katera

doče: Dvema gospodoma je nemogoče služiti. (You can not serve two Masters). Kakor sem omenil, dandanes ni kot je bilo pred 25 leti; kompetencija je povsod na trgovskem in državnem polju. Torej, kar naši nasprotniki ponujajo članstvu, to moremo tudi mi, in ne samo to, ampak še kaj boljše. Jaz priznavam, da so društva, katera niso v centralnem oddelku tudi lepo napredovala; ali vprašanje je: ali more K. S. K. Jednota obstati samo s tem številom društv, in zakaj ne steje naša Jednota najmanj 500 društv? Zato, ker ni spredela splošno bolniško centralizacija o pravem času. To je pristaša resnica, katere ne moremo zanikati.

Dopisniku iz Jolietta, kateri omenja, da ni tako občutljiv, samo par vrstic: Star pregovor pravi: "Kar gre, gotovo pride, kar preide, tega dolgo ni." Tako je tudi s splošno bolniško centralizacijo pri K. S. K. Jednoti.

Brat Klepec tudi od strani malo namigava proti centralistom in tistim, katerim staro ime ne dopade. Seveda, tisti si lahko odpomorejo, ker že živijo v Ameriki, a onim, ki so za "Kranjsko" je bolj težavno, ker Kranjske dežele večni na zemljevidu.

Kar se tiče zavarovalnine, smrtne, poškodninske, do sedaj je bila prisiljena, ker ako je hotel biti član ali članica K. S. K. Jednote, je moral ali morala plačevati iste prispevke.

H koncu še rečem (pa brez zamere), če bi ne bilo take politike za različne urade, bi gotovo nekaterniki drugače govorili pri raznih debatah. In v prihodnjih, ako hočemo imeti vse po starem, nam je škoda trošiti denarja; ako se gre samo za nove odbore iste lahko potom referendumu izvolimo.

(Dalle na 5. strani)

VARNO in TOČNO POŠLJE VAŠ DENAR V STARO DOMOVINO NAŠA

SLOVENSKA BANKA The North American Bank

SEDAJ je čas, da se spomnите svojcev preko morja in jim pošljete BOŽIČNO DARILO.

Slovenska banka Vam nudi najboljšo postrežbo v tej zadevi.

Urad odprt vsak večer od 6. do 8. (razen ob sredah). Nakazila sprejemamo tudi po pošti.

The North American Bank 6131 St. Clair Ave.

Collinwoodsko podružnico:
15601 Waterloo Rd.

CLEVELAND, OHIO

PRESKRBITESI

Cigarette Camels so prinesle miljonom novo veselje

NOBENE druge cigarete nimajo tako zelo radi kot Camel. Nobene druge cigarete tako zelo ne cenijo toliki milijoni iskušenih in uspešnih ljudi. Izmenjava Camels med tujimi je prijazna priprava za boljše razumevanje. Ker so Camels tako dobre in ker jim splošno dajejo prednost je geslo "Preskrbite si Camel" povsod prijazna beseda.

Uspeli Camels, ki je največji v zgodovini kajenja, ima svoj temelj v kakovosti. Camel se izdelujejo iz najbolj izbranega tobaka. In temu najfinješemu tobaku se

doda duh, ki ga ni najti v nobeni drugi cigaret. Ako jih še niste poskusili, bodo Camels za vas novo razkritje v kajenju, kajti nikdar ne utrudijo okusa in nikdar ne zapustijo pookusa po cigaretah.

Zato vam tudi priporočamo, da ugodite in razveselite svoj okus z največjim kadilnim užitkom. Največja svetovna tobacna organizacija vam priporoča—

Preskrbite si Camel!

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, WINSTON-SALEM, N.C.

ce imate trakuljo, še ate v Združenih državah eden izmed tisočerih, o katerih pravijo, da jo imajo, upamo, da imate voljo in sramost, da je predno bo imati, da bo vam trakulja, da bodo nastale druge spremeke, katere ponavadi sledijo slabih prehrani. Ko se zadruge pojajajo, in pojavitve se prej ali sicer, so zato zelo neugodne.

Zdaj imamo najlepšo priliko, da se med seboj o tem razgovarjam in obenem agitiramo. Sicer je odbor za Slovenski Dom postavil svoje agitatorje, toda agitirati mora vsakdo, ki mu je kaj do tega, da enkrat kaj dosežemo.

Zdaj imamo najlepšo priliko, da se med seboj o tem razgovarjam in obenem agitiramo. Sicer je odbor za Slovenski Dom postavil svoje agitatorje, toda agitirati mora vsakdo, ki mu je kaj do tega, da enkrat kaj dosežemo.

(Copy No. 4)

"GLASILLO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsak torek.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravljanje: CLEVELAND, OHIO.
Telefon: Randolph 3912

Naročnina.

Za člane, na leto \$0.84
Za nečlan \$1.00
Za inozemstvo \$3.00

OFFICIAL ORGAN

of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA
Maintained by and in the interest of the Order.
Issued every TuesdayOFFICE: 6117 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.
Telephone: Randolph 3912.

83

OSEBNA SVOBODA

Pred kratkim je priobčil dnevnik "Chicago Herald and Examiner" zanimiv kratek članek pod naslovom: "Pomisleka vredno — Osebna svoboda." Avtor tega članka navaja dejstva, ki pod krinko prohibicije direktno kritijo osebno svobodo ameriškega ljudstva. Člankar Bruno Lessing piše o tem sledete:

"Glavni prohibicijski ravnatelj major Green priobčuje v neki reviji svoje skrajno zanimive članke o prohibiciji. Ker je naravno tudi sam prohibicionist, nastopa s svojimi podaniki na zelo ujuden način, ne da bi kakega kršilca 18. amendmenta žalil.

"Mr. Green omenja: 'Človek, ki se tudi samo malo okreča s kako alkoholno pijačo, ni več normalen. Ker torej ni več normalen, vsled tega zelo ogroža javen mir. Država ima torej povsem pravico, da prepoveduje vživanje alkohola.'

"Morda ima Mr. Green v gotovem oziru prav. Toda v tej zadevi je treba natančno opisati pravo normalno stanje vsakega človeka. Vsi ljudje niso enako ne po duhu (normalnosti) in ne po postavi. Poglejmo na primer našega slavnega Edisona. Vsakih pet let se pojavi s kako novo iznajdbo. Ali je bil Dempsey normalen po telesu in duhu, ker ga je Tunney premagal?

"Nastopijo časi, ko človeka razni slučaji tako potrejo in pretvorijo, da postane rad ali nerad nenormalen, oziroma duševno pobit. Na primer prevelika žalost, prenaporno delo, preveč jedi, preveč veselja itd. Vendar tak človek ni javnosti nevaren.

Tudi časa močnega čaja ali kave razdraži naše živce, da postanemo razburjeni, torej nenormalni. Ali ima država pravico vsled tega prepovedati tudi vživanje čaja in kave? Osobitev močna črna kava močno vpliva na živce, ker ima nekak strup v sebi (coffein).

"Res je, da med vsemi pijačami alkohol človeka najbolj omami, oziroma pretvori v nenormalno stanje; zato ga suhači tako branijo, kar je za en del prav. Treba je pri tem Mr. Greenov argument smatrati z drugega stališča: kdaj ravno ga človek preveč užije in kdaj ravno preneha biti normalen. V tej zadevi bi pa moral vedeti, da je v tem natančno opisati, kaj ravno je človek normalen, če se na primer drsate in po nesreči padete v lužo, se boste po vsem životu tresli. V takem slučaju vam bo požirek viske vaše nenormalno stanje pretvoril v normalno; žganje vas bo ogrelo in kmalu boste zopet dobrati.

"Še nekaj. Mnogo se piše, kake pravice ima država. Samo iste, katerih je poverilo ljudstvo. V tem oziru se ni gledalo na ljudsko voljo in pravice, ko se je na posredovanje nekaterih fanatikov uvedlo splošno prohibicijo."

Dostavek uredništva: Iz Washingtona prihaja poročilo, da se bo I. C. Andrews, vrhovni polovnik suhačev obrnil na kongresno zborhico, ker je v zadregi vsled pomanjkanja viske v zdravilne svrhe. Vlada ima v svojih skladničih samo še 15 milijonov galon te zdravilne pijače, oziroma samo še za pet let. Andrews bo naprosil vlado, da naj dovoli skuhati vsako leto tri milijone galon dobre viske.

Ce torej kapljica dobrega rženovca pomaga bolničarom, govoriti tudi ne škode zdravemu človeku. V tej zadevi ima člankar Lessing popolnoma prav, ker kritizira glavnega prohibicijskega ravnatelja Greena, ki trdi, da vsaka kapljica alkohola pretvori človeka v nenormalnega. Bolničarji v bolnišnicah postanejo po Greenovem naziranju tudi nenormalni, ko jim bolničarji ponudi nekaj žganja v okrepčilo. Take osebe so po Greenovem receptu tudi javnosti nevarni. Zares čudna je ta ameriška prohibicijska postava!

KRAJEVNI DRUSTVOM V NAZNANJE

Članstvo krajevnih društev naj vpošteva moj današnji uradni poziv, s katerim je pozvano na zelo važne, ali najvažnejše letne seje vseh krajevnih društev. Vse članstvo, moškega kar tudi ženskega spola, je dolžno se udeležiti glavnih sej decembra meseca, in to brez vsakega izgovora; le bolezni in morebitno važno delo, katero se ne more v službi opustiti, naj bi bila izjema, drugače pa nobenega izgovora in nobene izjem.

Kakor se zahteva opravo sv. spovedi enkrat na leto, se zahteva tudi udeležbo društvene seje vsaj enkrat na leto.

Ako so nekateri zanemarili vseh 11 sej, naj vsaj vpoštevajo zadnjo to je decembrovo sejo, ker ta seja je najvažnejša.

Kdor še tega ne vpošteva, potem se ga ne more smatrati za člana, ali vsaj ne za vrednega člana društva. Citam "Glasilo,"

kako vedno vabijo tajniki in tajnice, da bi se članstvo bolj redno udeleževalo društvenih sej. Zdi se mi, da je vse zmanj. Ce pa kdaj velja; naj velja ravno sedaj. Sedaj vas bodo ponovno vabili vsi društveni uradniki in uradnice; naj ne bodo njih vabila brezuspešna. Njim se pridružujem z vabilom tudi jaz, in sicer s tem, da vam uradno naznam, da ste radi važnih zadev dolžni, da se udeležite glavnih društvenih sej vaših krajevnih društev.

Kar ste zamudili črez leto, to popravite sedaj. Dolžni ste storiti to. Prišel bo čas, ko bo treba, da bo društvo poklicano skupaj radi vas. Bo prišla bolezni ali pa smrt. In takrat se bodo vprašali kakšen član ali članica, ste bili vi. Je storil kaž za društvo? So vas videli kdaj na seji društva? Ste li vprali katerega v društvo? In kaj ste še drugega storili za dobrobit društva? itd.

Pa to ni vse, kaj se bo govorilo še potem za vami, ko vas

več ne bo, pač pa je važnost sedaj, kako da naj usdržimo društva in organizacijo in kako naj pospešimo istih napredka. Oni, kateri na seje ne hodijo, ne morejo ničesar storiti za njo. Storite lahko samo oni, kateri se sej udeležujejo in to vemo vse, delajo le oni, kateri zahajajo na seje. Vprašanje pa je: Ali veže dolžnost le samo nekatere? In ali imajo od napredka le samo oni koristi, ki delajo za napredok? Ne, nikakor ne!

Dolžni smo vse! In koristi, od napredka imamo (smo) deležni vse!

Kaj bi bilo z društvom in Jednoto, ako bi noben ne hotel priti na sejo društva? Vse bi propadlo. In kaj bi lahko bili, oako bi vsi hodili na sejo društva? Odgovor jape ta, da bi lahko štela naša Jednota več kot sto tisoč članstva. In ko bi mi imeli toliko članstva, bi plačevali manj pri Jednoti, imeli bi še več koristi in dobička pri Jednoti.

Kaj pa mislite, koliko članstva se redno udeležuje društvenih sej? Jaz mislim, da samo od 10 do 20 procentov. Tisti, ki se udeležujejo, so dobri, aktivni in napredni člani in članice, vsi drugi so le za številke pri društvu in Jednoti. Kadar kateri kaj potrebuje, se obrne na društveni urad in svoje zahteve, navadno pa še taki zahtevajo robato, ker ne vedo, kaj je uradovanje pri društvu. Društvo mu da vse, kar mu gre, dotični pa se niti hvaležnega ne izkaže, niti ne prizna, da je to delo sestavnega društva; obnaša se kakor bi bila to le kaka zavarovalniška družba, v katero se samo plačuje in prejema.

Po tem načinu navadno ravnajo taki, ki se za seje nikoli ne zanimajo. In to ni prav, to ni bratstvo, to ni pričakovati od članstva katoliških društev.

So pa še druge dolžnosti, ki vas kličejo, da se udeležite glavnih letnih sej meseca decembra. Na teh sejah bo veliko važnih vprašanj za bodočnost obstanka društva in Jednote.

Na vrsti bodo vprašanja, kako ustanoviti in širiti v društvenih klubov fantov in deklet.

Naselbine, katere ne bodo imele tega, se ne bodo štele za napredne. Take naselbine in društva bodo zaostala za duhom časa, in Jednota ne bo imela od njih nobene koristi.

Zadnjih par let so nekatera društva poskusila s takimi klubovi, in uspeh se je pokazal velik, sijajen in zadovoljiv, radi tega se vsem krajevnim društvom po vseh naselbinah priporoča, da si ustanove v svoji sredi mladiščne klube sinov in hčera, da se bodo isti sami med seboj organizirali, in da bodo zborovali z nimi za sebe. Kdor računa, da bodo naši mlajši zborovali z nimi po naših starih navadah, ta se moti.

Mladina hoče biti z mladino, in isti bodo zborovali v ameriškem jeziku in sistemu; ako jih bomo mi držali od tega nazaj, bomo le škodili samim sebi in njim, ker bodo med tem časom sili rajše kam drugam, kajti naše ideje so kranjske, njih ideje so pa ameriške, in to jim moramo priznati. Ako ne bomo mi deli tega, kar jim po vsaki pravici gre, tudi oni ne bodo spoštovali naših idej in zborovanj.

Zaradi tega je zelo važno, da se na sejah decembra meseca ukrene, kako naj se po naselbinah zavzemajo za svoja mladiščna društva, v katerih bodo sami svoji uradniki in voditelji zborovali; kjer pa tega mogoče ni, tam naj pa se v starejših društvenih organizirajo mladiščni klubovi, ki bodo vodili športne igre sami v svojem delokrogu, seveda s pomočjo društva.

Druge važne dolžnosti decembarskih sej so pa še: Da si

društva na teh sejah naredijo letni program, mogoče vsakovrstnih prireditve čez leto, bodisi za obhajanje obletnice ali upejavo slovesnega sprejema, katerega je sprejela 16. konvencija in radi ravnanja bolniščnih obiskovalcev in nadzorovanja bolniščkov. Vse, kar se tiče celoletnega društvenega poslovanja, spada pod sejo decembra meseca. Zatorej se mora te seje udeležiti vsak društven in Jednotin član in članica. Toliko v prijazno naznanje. — Vaš sobrat,

Anton Grdin, glavni predsednik.

Ameriška avtomobilistska industrija.

Kar osupne tujca, ko pride semkaj in vidi ogromni promet po ulicah in mrgoleč število avtomobilov. Še visoki nebotični ne napravljajo nanj tako globokega vtisa. Brez ozira na to, od koder naj prihaja, toliki promet motornih vozov, osebnih avtomobilov, tovornih avtomobilov, takšev in avtobusov, presega vse, kar si je mogel predstavljati v najbolj bujni domovini. Kajti nikjer na svetu ni motorni promet dosegel take proporcije, kakor v Združenih Državah. Tekom zadnjih petih let se je avtomobilstvo v Evropi sicer tako razvilo, zlasti kar se tiče lahkih vozov, ali v primeru z ameriškimi razmerami je evropski avtomobilski promet dokaj krotka stvar. Po vsem svetu je v prometu približno 25 milijonov avtomobilov in od teh čez 20 milijonov se nahaja v Združenih Državah samih.

Lani je iz ameriških tovarn izdelovali 4.000.000 avtomobilov. Ali si morete predstavljati, kaj to pomenja? Postavljeni zaporedoma drug za drugim, tako da ne bi bilo nič prostora vmes, bi tvorili vrsto, ki bi obkolkila polovico zemeljske kroglike po tri v enem redu pa bi tvorili vrsto, ki bi segla od New Yorka do San Francisca. Sedaj je čez dvajset milijonov motornih vozov v tej deželi. Ker se pojavlja življenska doba avtomobilov, ceni na sedem do osmih let, pomenja, da je avtomobilistska industrija v Ameriki tako velika in važna, da bistveno prizadeva gospodarsko življenje vse dežele.

Kar ste zamudili črez leto, to popravite sedaj. Dolžni ste storiti to. Prišel bo čas, ko bo treba, da bo društvo poklicano skupaj radi vas. Bo prišla bolezni ali pa smrt. In takrat se bodo vprašali kakšen član ali članica, ste bili vi. Je storil kaž za društvo? So vas videli kdaj na seji društva? Ste li vprali katerega v društvo? In kaj ste še drugega storili za dobrobit društva? itd.

Pa to ni vse, kaj se bo govorilo še potem za vami, ko vas

rovi material vstopa na enem koncu in na drugem koncu izhaja popolnoma izgotovljeni novi avtomobili. Temu ni ravno tako. Moderni motorni voz je tako komplikirana skupina strojev, sestavljena od mnogih delov in enot. Izvzemši morda eden ali dva slučaja, avtomobilistska podjetja niso niti poskušati obsegati vse stopnje produkcije od začetka do konca. Zato so mnoge avtomobilistske tovarne pravzaprav le delavnice za montiranje avtomobilov, dočim poedini deli in pritlikine prihajajo iz posebnih tovarn, ki izdelujejo poedine dele kot kočnik (body), karburetorje, radiatorje, električne priprave, obočje itd.

Avtomobilistska industrija vporablja ogromne količine surovin.

Od skupne produkcije kavčuka (rubber) v tej deželi, avtomobilistska industrija baje vporablja 83 odst. Od vsega gazolina, ki se producira v ameriški rafinerijah, gre 80 odstotkov v tanke avtomobilov, ki so v obratu. Od vsega tapetarskega usnja avtomobilistska industrija vporablja 68 odst v celokupne produkcije, nadalje 53 odst vse produkcije plastičnega stekla, 29 odst vsega aluminijskega, 12 do 13 odst vse produkcije jekla in železa. Izmed drugih snovi, ki jih avtomobilistska industrija vporablja, naj omenimo zlato, platino, dijamante, tungsten, baker, med, kositer, cink, premog, ilovico, cement, apno, kolomaz, olja, kemikalije, bombaž, volno, svilo, juto, les, steklenino itd. Kar se tiče samega jekla, neko avtomobilistsko podjetje vporablja 45 raznih vrst jekla, primernih za raznovrstne dele, od jekla za trdnega ogrodja tovornih avtomobilov do jekla za drobne igle karburetorja. To podjetje, ki producira, sedem do osem tisoč tovornih avtomobilov na dan. To podjetje je dobo vse produkcije, od surovine do izgotovljenega avtomobila, skrčil na nekoliko dni. Ako to produciram, je lahko razumeti, kar je izjavil neki izdelovatelj avtomobilov:

"Kakor ogromne naj se vam zdijo naše naprave, one so le mala stvar v primeri z vrednostjo tovarnih metod, ki smo jih izumili. Mogoče je zgraditi vrsto novih tovarn in ustvariti enako podjetje, ali nikakva sveta denarja ne bi mogla nadomestiti izkušnje, ki smo jo pridobili v teku let."

Ob velikanstu količinu rabičnih surovin in tovarnih metod ne smemo pozabljati na človeka, ki stoji pred strojem. V ameriških tovarnah avtomobilov dela stotisoč delavcev.

Odstotek priseljencev je velik. Neko podjetje je izdalо knjižico, kjer se nahajajo slike delavcev, po en delavec za vsako narodnost; vseh slik je 60, torej šestdeset narodnosti je zastopani v enem podjetju. Vsled tovornih avtomobilov na dan. To podjetje je dobo vse produkcije, od surovine do izgotovljenega avtomobila, skrčil na nekoliko dni. Ako to produciram, je lahko razumeti, kar je izjavil neki izdelovatelj avtomobilov:

"Kakor ogromne naj se vam zdijo naše naprave, one so le mala stvar v primeri z vrednostjo tovarnih metod, ki smo jih izumili. Mogoče je zgraditi vrsto novih tovarn in ustvariti enako podjetje, ali nikakva sveta denarja ne bi mogla nadomestiti izkušnje, ki smo jo pridobili v teku let."

Ob velikanstu količinu rabičnih surovin in tovarnih metod ne smemo pozabljati na človeka, ki stoji pred strojem. V ameriških tovarnah avtomobilov dela stotisoč delavcev.

Odstotek priseljencev je velik. Neko podjetje je izdalо knjižico, kjer se nahajajo slike delavcev, po en delavec za vsako narodnost; vseh slik je 60, torej šestdeset narodnosti je zastopani v enem podjetju. Vsled tovornih avtomobilov na dan. To podjetje je dobo vse produkcije, od surovine do izgotovljenega avtomobila, skrčil na nekoliko dni. Ako to produciram, je lahko razumeti, kar je izjavil neki izdelovatelj avtomobilov:

"Kakor ogromne naj se vam zdijo naše naprave, one so le mala stvar v primeri z vrednostjo tovarnih metod, ki smo jih izumili. Mogoče je zgraditi vrsto novih tovarn in ustvariti enako podjetje, ali nikakva sveta denarja ne bi mogla nadomestiti izkušnje, ki smo jo pridobili v teku let."

Ob velikanstu količinu rabičnih su

K. S. K.

JEDNOTA

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1908.

GLAVNI URAD: 1004 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

Solventnost aktivnega oddelka znaša 100.43%; solvenčnost mladinskega oddeka znaša 135.42%.

Od ustanovitve do 1. novembra 1926. znaša skupna izplačana podpora \$2,849,431.00.

GLAVNI URADNIKI:

Anton Grdina, 1033 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

II. podpredsednik: Anton Skubik, P. O. Aurora, Minn.

III. podpredsednik: Mrs. Mary Prisland, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.

Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Pomočni tajnik: Steve G. Vertin, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.

Duhovni vodja: Rev. J. J. Oman, 3547 E. 80th St., Cleveland, Ohio.

Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, R. 303 Amer. State Bank Bldg.

800 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Opeka, 26—10th St., North Chicago, Ill.

John Jerich, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.

John Zulich, 15301 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio.

Martin Shukle, 811 Ave. "A" Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR:

John R. Sterbentz, 174 Woodland Ave., Laurium, Mich.

Marin Kremec, 1941 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Frank Tremphus, 42—48th St., Pittsburgh, Pa.

PRAVNI ODBOR:

John Dechman, Box 529 Forest City, Pa.

John Murn, 42 Halleck Ave., Brooklyn, N. Y.

John Butkovich, 1201 So. S. Fe Ave., Pueblo, Colo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Telefon: Randolph 3912.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikače se jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopisev društvene vesti, razna naznana, oglase in narocno pa na "GLASILLO K. S. K. JEDNOTE", 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

DOPISI

(Nadaljevanje iz 5. strani)

ci in podelitvijo sv. zakramen-

Pokojnik je živel v Chicagu okrog 13 let; da ni vzel prestopnega lista je bil vzrok ta, ker je vedno mislili, da se povrne nazaj v Waukegan, kjer je spadal k društvu Marije Pomagaj, št. 79, K. S. K. Jednote.

To društvo mu je priredilo pogreb s pomočjo sobratskega nam društva sv. Štefana in rojaka ter sobrata John Kresnika. Lepa hvala sobratu John Zefranu, predsedniku društva sv. Štefana in sobratu Mihail Zeleznikarju, tajniku označenega društva. Hvala tudi Mr. in Mrs. John Terselich in vsem drugim za postrežbo ob času pogreba. Se enkrat srčna hvala vsem skupaj, ki so nam kaj pripomogli, do tako lepega pogreba.

Za društvo Marije Pomagaj, št. 79, K. S. K. Jednote:

John Cankar,
predsednik in pogrebc.

Joliet, III. — Naznjam vsem prijateljem našega društva, vsem rojakom in rojakinjam v Joliju in Rockdale, III., in članom ter članicam našega slovenskega izobraževalnega društva "Triglav," da bo to društvo priredilo veselico v kristol svoje blagajne dne 27. novembra ob pôl 8. zvečer v Slovenija dvorani. Vstopnina bo prosta za vse. Igrala bo izvrstna godba Bolte Brothers; za okreplila bo preskrbel odbor.

Tem potom se enkrat uljudno vabim vse člane in članice, da se gotovo udeležite te veselice, ki bo zadnja pred adventom.

S sobratskim pozdravom,
Za društvo "Triglav."

Frank Laurich, predsednik.

Iz Sibirskih spominov ob rojstvu Jugoslavije.

Do izbruhu revolucije v februarju, leta 1917 smo bili razmeroma dobro informirani o političnem razvoju v domovini. Potem pa so prenehale vse osebne zveze med nami in rodno grudo in tudi časopisne vesti so začele pojemati, posebno po boljševiškem prevratu jeseni istega leta. Le kaka posamezna iskra je posvetila v našo neizvestnost o tem, kaj se godi doma. Najvažnejša je bila zame in za slovenski krog v Tari vest o smrti dr. J. E. Kreka in pa vest o dogodkih v SLS, ki mi jo je sretano maskirano vtipotil skozi cenzuro moj vztrajni poročevalcev dr. Fr. Kimerer. Ko se je spomladi, leta 1918 začel v Sibiriji tudi notranji kaos po nastopu čeških legij proti boljševikom, smo pa sploh izgubili vsako orientacijo in ostali cele mesece brez za nesljivih vesti.

Slutili smo, da se vrši nekaj važnega na frontah, ki bo prineslo odločitev za to ali ono stran, a niti oddalec nismo slušali, da se bliža razpad Avstrije in popoln polom akcije centralnih držav. Objela nas je v tistih mesecih popolne neinformiranosti popolna duševna letargija in celo poprej neprestano neteno misel na povratek v domovino smo opustili in živeli samo še neke vrste vegetabilno življenje. V to neizvestnost je trešil 23. oktobra, 1918 telegram, ki me je pozval v Jugoslovansko komisijo pri Odbočki češke narodne rade v Jekaterinburgu. Oživel sem naenkrat in moja misel je začela delovati znova s tako silo, da se mi danes zdi, da se je po absolutni depresiji začelo s tem dnem novo konstruktivno življenje, usmerjeno nevzdržno v bodočnost kot bi se bil nanov porodil.

Dne 31. oktobra sem izvedel iz časopisov o dekreту cesarja Karla o federalizaciji Avstrije. Bengalično je ta novica posvetila v razvoj dogodkov pa tudi

v moj psihološki razvoj, kajti čutil sem, da to pomenja razpad stare države, nisem pa občutil nobenega sočutja do nje in usmeril takoj vse misli na bodočnost svojega naroda. Po sebno nevarnost z italijanske strani mi je bila takoj jasna.

Nato je potem 5. novembra prišlo definitivno poročilo o razpadu Avstrije. Že naslednj dan, 6. novembra, ko smo bili še popolnoma v nejasnosti o usodi jugoslovanskega dela Avstrije, so se začeli diplomatski obiski pri Jugoslovenski komisiji v Jekaterinburgu; prvi je prišel menda japonski zastopnik, iz česar smo spoznali, da smo postali tudi mi diplomatski faktor. Dne 10. novembra, ko so nam redka poročila nedvomno potrdila proglašitev samostojnosti jugoslovenskih delov Avstrije, smo slovesno praznovali ta dogodek z male parado. Še 18. novembra pa smo po češkem posredovanju dobili vest o konstituiranju začne jugoslovenske vlade za Slovence, Hrvate in Srbe v bivši Avstriji. Poročilo se je glasilo, da sta od Slovencev v vladu dr. Korošec in dr. Žerjav ter da je Pašić na posvetovanjih v Švicari obljubil podpirati program nove vlade pri pogajanjih z vladom v Belgradu ter da ostanata do začasnega obevlad. 3. novembra nam je francoski konzulat sporočil, da je prestolonaslednik Aleksander proglašen za regenta Jugoslavije, nakar smo poslali udano stni telegram njemu in novi skupni vladni. Te sporadične novice so v glavnem zadostovalle, da smo se sproti primerno politično orientirali. Dočim smo do tega dne zastopali tudi lastno politično tezo federativne Jugoslavije, nam je bilo tistim, ki smo nosili vodilno odgovornost, sedaj namah jasno, da je politična misija jugoslovenske emigracije zaključena in da more biti odslje edina realna in opravičljiva politika skupine, ki deluje popolnoma odrezana od domovine ob nezadostnih informacijah, da osredotoči svojo delovanje na vzgojo poverjenih ji Jugoslovanov za nove razmere doma in pa da ves politični vpliv zastavi na takojšnjo ustvaritev enotne jugoslovenske organizacije v Sibiriji, kar nas vsako cepljenje moči, ki je bilo do tedaj znalo za jugoslovensko emigracijo, samo slab in smeš.

Z velikim idealizmom glede varnosti naših meja doma, glede obsega nove države in glede tijene notranje konsolidacije, smo sedaj pričakovali trenutka, ko se bomo vrnili v domovino. Toda že v Sibiriji je kanila marsikaka grena kaplja v naše sreče. Prva je bila 1. decembra 1918 lakonično poročilo, da se je ljubljanski župan izrekel za Veliko Srbijo. Tudi dolgi molto po novici o konstituiranju jugoslovenske vlade v Zagrebu nas je vznemiral; posebno po poročilu 3. decembra o ustanovitvi prve skupne vlade. Zopet se je začela za nas obupna neizvestnost, ki jo je še bolj pootriila novica 7. februarja 1919 o proglašitvi federativne republike v novi državi ter ponovitev te vesti v Vladivostoku dne 16. aprila, ki je izrečeno govorila o prevratu v Belgradu. Takrat sem bil že na potu v domovino in lahko mislite, s kakimi čutvemi sem edhal iz Vladivostoka. Skočila radiotelegračna poročila na Tihem oceanu so nam pa že jasno predčila, da se Italija opasno širi po naši zemlji in da tudi avstrijski Nemci ne izračajo naše narodne posesti brez idealne neodpornosti, kateri jim je natvezila naša fantazija. Nova doba v spoznanju razmer v domovini in novi državi se je začela dne 3. julija, ko smo stopili na ameriška tla v kalifornijskem pristanišču San Diego. V Ameriki, kjer smo stopili v stik z raznimi jugoslovenskimi organizacijami, ki so

nam nanosile cele kupe jugoslovenskih časopisov, katere smo gladno prečitali od začetka do konca, se je še odkrila naši močem realna slika nove Jugoslavije.

Na idealizem, ki se je razbobil v sibirski neizvestnosti, je padala sloj za slojem slana razočaranj in spoznanj, najtežje pa je bilo ono o italijanski ekspanziji in težavah na Korosku. Hudo pa je bilo še eno spoznanje, to namreč, da je Jugoslavija needina in da se obetajo zakrnjeni ustavni boji. Nezadovoljnost Hrvatov je vrgla rahlo senco na nas po časopisnih novicah že v Sibiriji, tu nam je postala jasna že kot organizirana borbena fronta. Ko smo doživljali "Malo Jugoslavijo" v Sibiriji v neprestanih borbah malih skupin med seboj, smo mislili, da je te reakecija na neizvestni položaj glede razvojne črte dogodkov v domovini. Ko pa smo videli sovražne tabore med Jugosloveni in Ameriki, smo že vedeli, da je to neposreden, organiziran izraz nič boljših razmer v domovini. V vsakem drobnu svojega telesa je Jugoslavija kazala isto neveselo lice. Truden teh spoznanj in še novih, ki so mi jih posredovala prva pismata po dveh letih iz domovine, sem se odpočil med bratskim češkim narodom v Pragi, katerega emigrantska akcija mi je vzbudila odkrito občudovanje. Najrajiš bi bil kar ostal med njimi, da si prihranim zadnjo briškot, če doživljim vse tako, kakor je doživljala moja fantazija po časopisnih veste.

Po nekem obisku pri takratnem našem poslaniku v Pragi, Ivanu Hribarju, pa je vzplamelo v meni tako silno domotožje, da sem sklenil nemudoma oditi domov, pa naj bi bilo še stokrat slabše, kakor je hotel ta in oni opisati. Ko sem 28. avg. 1919 zvečer prestolil ves ponoven v brez velikih zahtev jugoslovensko mejo pri Špiju in večerjal na kolodvoru v Mariboru ter je oko koketno opazoval polne košare peciva skorje predvojne kvalitete, potem ko sem doživel kaka redost, ki je bil košček kraha v Franciji, Nemčiji, na Češkem in v Avstriji, sem doživel vsajeno ogromno prednost osvobojene domovine, polno skledo, ter nisem več obupaval v zavesti, da je kruh osnovni predpogoj tudi za duševni napredek naroda.

Fr. Stele.

OLIKANOST IN JAVNO OBNAŠANJE V POZNEM SREDNJEM VEKU

Nagnjenje po igrah ni ostalo brez posledic na javno nравnost in obnašanje. Pod tem vtičom so nastala gotova pravila, kako je treba hoditi, vstavati in pozdravljati zlasti ženski svet. Odločujoči činitelj v tem oziru so bili Italijani in Francozi.

Globočko zamišljene viteške igre, takozvanih "trubadurjev" so izginjale; namesto njih so se stopnjema upeljavale kretne, zgolj zunanjosti, veliko globokih poklonov; a malo resničnega izliva pravega značaja. Zavladal je nekak zunanjji formalizem. Vidni znak renesančne kulture, ki je žal zamenjal lep slog z jedrom notranje vsebine.

Po italijanskem vzoru so Francozi nazivali moške: sere-nissimes, illustrissimes, reverendissimes. Kraljevske rodbine so v začetku 14. stoletja že uvajale bizantinski dvorni ceremonij. Vsakdo, predno je imel govoriti s kraljem, je moral prej popolnoma pasti na tla, ležati dalj časa nepremimo in se na znamenje kralja zopet dvigniti.

Sv. Brigita, sama kraljevska rodu, je tako morala narediti pred razkošno in vlažno kraljico Ivano Neapoljsko (umorjena 1382). Zlasti so bili

italijani kot rečeno fini gentiliani. Ti izrazi olikanosti, obnašanja, živega temperamenta, pridobitve živahnosti so prešli tudi na Francoze. Samo prizemljaj delo "Vossler Frankreichs Kultur im Spiegel seiner Sprachentwicklung" kot izraz: intrigant, virtuose, baldur, longeries, caprice, jovial, pedant itd. itd. Pod vplivom Italijanov je nastal običaj vikanja.

V Nemčiji nasprotuo je bil tisti olikan, ki popiva, preklinja, robanti kot pravi "grobian." Geiler piše: "Naši plemeči ne iščajo plemenitosti v krepkošči, ampak v pijači, v grdem govorenu".

Stara baba je kričala: "Jaz hočem žreti in piti; saj nazadnje vse vrag pobere."

Drugi zopet so imeli nelepo navado, da so se raznih finih jedi nagrabili v žepu in odnesli domov. Vitezzi so pokradli jedino orodje kot nože, lepo izrezane vrče. Ko je prišel kralj Sigismund v Bern, je njegov dvorni komornik opomnil mestne, da ne ečete, da naj bo namizno posodje pripristo; kar je dragoceneva je nevarno za češke spremjevale.

Literatura k temu člančicu: "Vossler Kultur Frankreichs; Zuemm Chronicon; Voigt Enev Silvio." — r.

POLJUDNA KEMIJA

Spisala

Fr. Pengov in dr. A. Ratajee

(Nadaljevanje)

ČETRTO POGLAVJE
Kislina, osnove in soli.

1. Kislina.

V vsakdanjem življenju srečavamo razne snovi, ki jih zradi kislega ali ostrega duha imenujemo kislino. Take snovi so lahko trdne, tekoče ali plinaste, na primer citronova kislina, vinski kis, ogljikova kislina itd. Bolj zanesljivo sredstvo za spoznavanje kislina, ne glede razpoljivosti in vrednosti, je zleplo v lahkem topljivem snovi, ki so izvrstno umetno gnojilo za poljedelstvo. Od nje je odvisno izdelovanje zlepločnega oksida amonijaka, ki ga kmetijstvo uporablja v velikanskih množinah, dalje stearinske kislino za sveče, nitroglycerina in stremljega bombaža, veliko je uporabijo tudi v tvornicah za anilinske barve in papir, kjer navadni papir predelujejo v pergament. Kaj čuda torej, če so je na primer leta 1909 na vsem svetu pridelali več kot osem milijonov ton.

Fosfor je trdna, bela ali rumenkasta in jako strupena pravina. Ker se silno rada vname, jo hranimo pod vodo. Samočistega fosfora v naravi ni, pač pa ga je precej v rastlinskem in živalskem telesu. Ako prižgemo košček fosforja, žig, vahnimo zgori v belkast dim, fosfor pentoksidi, ki z vodo tvori fosforovo kislino. Njene molekule so sestavljene iz treh atomov vodika, enega atoma fosfora in štirih atomov kisika. Kakor modra lakmusova tinkura tako se v fosforovi kislini pordeče tudi vijolice ali spomljive.

Seveda žganega apna ne pridobivamo neposredno iz kalcija, ker bi bilo predrago. Kalcij je namreč v vseh spojinah skrit tako globoko, da ga je mogoče izločiti le z velikim trudem in zelo visokimi stroški. Mnogo

cenje že žgano apno pridobivajo iz apnenca, ki ga žgo v takozvanih apnenicah. Če žgano apno polijemo z vodo, se želo segreje in postane mlečnobelo.

Ugašeno apno se polagoma uporablja na dom, voda pa se ohladi in sečisti. Ta voda, v kateri je raztopljenega nekoliko ugašenega apna in se zato imenuje apnenica, ima zelo oster in kakovit milnica zoprni okus. Ako vanjo vtaknemo šopek vijolice, njihova modra barva takoj počlene.

Lakmusova tinkura, ki smo jo pordečili s kislino, se spaja s kisikom v ogljikov dioksid ali ogljikovo kislino. Ogljika je v naravi zelo veliko, ker je bistveno sestavina lesa in prenoga, sploh vsakega rastlinskega in živalskega telesa. Grafit iz katerega izdelujemo svinčnike, in dragoceni diamant sta celo najčistejši ogljik. O ogljikovi kislini vemo, da je zelo važna sestavina zraka in da se vodi vodni apnici.

Ne samo žleplo in fosfor, tudi prva ogljik gori in se spaja s kisikom v ogljikov dioksid ali ogljikovo kislino. Ogljika je v naravi zelo veliko, ker je bistveno sestavina lesa in prenoga, sploh vsakega rastlinskega in živalskega telesa. Grafit iz katerega izdelujemo svinčnike, in dragoceni diamant sta celo najčistejši ogljik. O ogljikovi kislini vemo, da je zelo važna sestavina zraka in da se vodi vodni apnici.

Ogljika zelo podobna in na temelju silno razširjena pravna je silicij. Njegova spojina s kisikom se imenuje silicijev dioksid ali kremenova kislina. Kremenov kamen in pesek, ki se rabi za zidanje, sta po kemični sestavini kremenova kislina.

Kakor to, se boš začudil. Saj vendar pesek nima kislega okusa in ne pordeči modre lakmusove tinkture! To je res, ker se ne raztopi v vodi. Toda vkljub temu ga moramo prilegnati v kislino, kakor homomaltu slišali.

Med nekovinami pa imamo tudi prvine, ki se spajajo z vodikom in z njim tvorijo kislino. Te prvine so fluor, klor, brom in iod, ki se zato imenujejo tudi solotvorne prvine ali halogeni. Tako se spajata klor in vodik v brezbarven plin klorov vodikovec, ki dela na zraku bele megle in ima oster duh ter kisel okus. V vodi se topi silno rad in tvori z njim solno segreje in skropi na vse strani.

Za izdelovanje zlepene kislino uporabljajo solitrno kislino. Njene molekule so sestavljene iz enega atoma vodika, enega atoma klorja, enega atoma vodika in enega atoma kisika. Ker vsebuje nad 76% ki-

sika, je zelo krepko oksidacijsko sredstvo, to se pravi, da se iz nje zelo rad izločuje del kisika in spaja z drugimi snovmi. V velike, s svinčenimi ploščami obložene prostore, v katere pripeta zleplo dioksid, svež zrak in vodna para, postavijo posode s solitrno kislino. Kisik solitrne kislino spreminja zleplo dioksid v zleplo triksid, ki se z vodno paro spaja v zleplo kislino, ki razjeda vse kovine razen svinčne, zlate in platine. Zato jo hranijo v platinastih ali pa kavčukastih posodah. Ker razjeda tudi steklo, se dado z njo pisati ali risati na steklo monogrami in razni okraski.

2. Osnove.

Poleg nekovinskih oksidov poznamo tudi kovinske okside, ki so sestavljeni iz kisika in kovinskih prvin. Magnezij na primer gori v zraku z bleščenim plamenom in se s kisikom spaja v bel, lahek prah, ki se imenuje magnezijev oksid ali žgana magnezija. Droben zeleni cinek zgori v bele kosmitke, ki jih pravimo cinkov oksid.

Pri dovolj visoki temperaturi ali v čistem kisiku gori tudi žlezo in tvori s kisikom žlezev oksid. Med kovinami imamo celo prvino, ki se rajši gori nego fosfor. Ta kot srebro se bleščeca v kot vosek mehka pravina je kalcij, ki ga je na zemlji zelo veliko v raznovrstnih spojinah.

LIFE AND LABORS

of
Rt. Rev. FREDERIC
BARAGA,

First Bishop of Marquette, Mich.

By
P. CHRYSOSTOMUS VEWYET.
O. F. M.
of Los Angeles, Cal.

CHAPTER LIX.

Short Resumé of the Life and Labors of Bishop Baraga; His Many Virtues and Accomplishments; A Model Student, Priest Indian Missionary and Bishop.

In the proceeding pages we have endeavored to give a faithful, reliable account of the life and labors of saintly Bishop Baraga. We are informed by Bishop Vertin of Marquette, a countryman of Baraga and the last ordained by him, that the inhabitants of Dobernik, Bishop Baraga's native place, intend to erect a monument this year, the centenary of his birth, to their distinguished countryman in the parish church, where he was baptized just on hundred years ago. We hope that this little work of ours will also serve as a centenary monument to this saintly missionary and bishop of the Northwest, a monument which will help to perpetuate the memory of his noble deeds and great virtues unto future generations.

Bishop Baraga had the unspeakable blessing of having had pious, God-fearing, thoroughly Catholic parents. Although he lost them at an early age, his mother dying when he was scarcely eleven years old, and his father four years later, still the lessons of piety, charity and other virtues they had taught him never became effaced from his mind.

At the University of Vienna and at the gymnasium and seminary of Laibach he was a model student, diligent, conscientious, faithful, and persevering. He was gifted with extraordinary talents, had a clear, logical mind, remarkable memory and great love for linguistic studies. His progress in all branches of study was astonishing. At the same time he was a pure-minded, innocent, God-fearing youth, of whom we are morally certain that he retained the white garment of Baptismal innocence untarnished by any mortal sin to the day of his death.

As priest in Europe we find him a model of all sacerdotal virtues, laboring with all the zeal and energy of a true pastor of souls for the spiritual welfare of his people. He never knew what it was to be idle, lukewarm, or careless in the service of his divine Master. Old and young, sinners and just, all felt the effect of his burning zeal for the salvation of souls, all were attracted by his soul-stirring discourses and instructions, by his kind, sympathetic, winning ways to God and the practice of religion and virtue.

Even at this early stage of his sacerdotal career we find him composing works of devotion and instruction for his Slovenian countrymen, which even to this day have retained their hold on the popular mind and heart.

As Indian missionary he was second to none in self-sacrificing labor and success as converter of Indians. He justly deserves to be called "The Indian Apostle of the Northwest." His converts are numbered by the thousands, not to speak of innumerable sinners,

whom he won to God by his instructions in the pulpit and confessional, and by his books of piety. Only on the great day of judgment will all the good be known which he effected during his long and fruitful priestly and episcopal career.

As bishop we find indefatigable in promoting the cause of religion and virtue in the extensive territory committed to his care, which for many years embraced not only the Upper Peninsula of Michigan, but also a great part of Lower Michigan, northern Wisconsin, eastern Minnesota and parts of Ontario. Every year he visited almost all the missionary stations and congregations of this extensive territory, often suffering untold hardships and miseries, traveling in winter on snowshoes, sleeping under the open air or in some wretched Indian wigwam, shivering with cold, living on a little bread, cheese and tea. He never used stimulant of any kind, although often in sad need of them when exhausted by cold and long walks. He was a teetotaler of the strictest kind and preached temperance, teetotalism in his Indian works of instructions, knowing but too well that liquor is the Indian's greatest enemy.

Bishop Baraga was deeply humble. Of this we have abundant proofs in his life as described by us and in the unanimous testimony of all who were personally acquainted with him. Not long ago, we heard from Mr. Charles Belle Isle, a venerable octogenarian of Bellville Falls, Wis., the following touching incident, of which he himself was an eye witness.

One day he and Mr. Charpentier, father of Alexie Charpentier, of Odanah, Wis., were walking in the streets of La Pointe with Father Baraga. This was in 1841. They met a pagan Indian, most probably accompanied by others of the same stamp. Without the least provocation, this man went up to Father Baraga and spat in his face. He then walked away, laughing derisively. Charpentier fired with indignation at the insult offered to his beloved pastor, raised his hand to strike the impudent wretch and give him a well-merited beating; but Father Baraga restrained him, quietly saying: "Let him be; he won't know any better!"

We are here forcibly reminded of the words of Jesus on the cross: "Father, forgive them, for they know not what they do." This Indian must have been one of the very worst sort, a fanatical pagan; for as a rule, all Indians, even pagans, respect the Catholic priest. We would, therefore, not believe what was related to us were it vouched for by Mr. Belle Isle, who was an eye witness of the deed.

Another proof of Bishop Baraga's great humility is found in the following letter of his to Father Jacker:

"Sault Ste. Marie, Mich., May 16th, 1863.
Rev. and Most Beloved Father Jacker:

(To be continued)

BABBLER

(The story thus far: The sport editor of the "Glasilo" rushes downtown in a \$30 ford, to meet the queen of Roumania in a drugstore. On the way to 493 the queen drives the ford and wrecks it. They board a street car and finally reach 493 — Now go on with the story.)

As the queen stepped in the hallway she purposely dropped her handkerchief. As I stooped to pick the dainty up a feeling of remorse, anticipation and meekness overcame the girl (forget not that she wanted to embrace me in the drugstore) and she gracefully raised her left arm and pointed her finger with the air of expectation saying: "Oh, Stan — Who is that handsome man?" She was referring to a picture of Douglas Chaplin hanging on the wall.

It was not before long that she made herself at home. Interim I was kept busy riding to and fro on a bicycle procuring provisions from the stores. As she said she would like to have a real meal once, I sallied forth to the "Krainski Firkele" to get the "klobase" and "kislo zelje." I was rather slow in coming back as the hunting season just opened and Mr. Matlensek had to get the "Slovene Weeners."

As I neared the house I heard a terrible racket. Upon entering I was surprised to find that the noise was not that of the water tank, but it was the girl playing the St. Louis Blues on my good piano. I was rather peeved, but she suggested that we dance while supper (dinner) was being prepared. Good, I set the Victrola going, playing the good Slovenian records that I bought from Mr. Mervar on St. Clair. She was delighted. When we danced the Hojers polka we whirled, well it wasn't so bad we only broke a bridge lamp and a piano bench. Then I commenced to invite the guests. In a few hours all was set.

Then we had to wait for her as she had an appointment to have her hair marcelled at the Grdina's Beauty Shoppe on St. Clair. Among the notables present my friend Winnie was very peeved, in fact he was rash and too such an extent that he paced the floor nervously continuously muttering: "Such business," and at the same time taking harmless gold fish from the bowl and feeding them to Dickie, our pet canary.

We were finally seated at the table. While sipping the "nudejice" soup she started to talk about athletics and remarked in a way that checkers would soon replace that silly game of football. I did not agree with her and stated that there would be more money in it if that wholesome sport of dominoes was played in all our sport clubs and colleges. Winnie became violent and pounded on the table, at the same time spilling the soup over the poor girls' dress and declaring that no matter what League of Nations means to the average policeman, he (Winnie) would always be for that exciting game of ping-pong. About her dress, I said it was useless to worry as we could call F. Mervar Cleaners and all would be O. K. She enjoyed the klobase and the zelje and finally wound up the meal with a glass of "sladka kapljica."

I then managed to move the Victrola down to the basement and sprinkled a little cornmeal on the floor. In a few minutes we were all dancing. This lasted for about an hour and seeing that it was too tame, I

called up Mr. Resnik of Collinwood and told him to bring down his "squeeze-box." Oh boy after that we danced the schuster polka and even the old "pouster" dance. The queen then expressed that she was having a grand and glorious time and would like to have something to remember that memorable evening. Well said I: "Twill no sooner be said than done, I'll get Mr. Bukovnik to come here and snap our pictures."

To this the girl exclaimed: "Oh! Goodie! Goodie!"

Mr. Bukovnik came with his camera and everything went smooth until Winnie saw that I was standing next to the girl (queen) and that he should have the honor. Of course an argument ensued and consequently delayed taking of the picture. Finally it dawned upon me.

"Let's match pennies," said I. We did and, of course, I won. Then brother Vinc got it into his head that he wanted to have his picture taken, while standing on his head. Br-r-r-r-ing! the door bell rang. Again the picture was spoiled as I dashed up the steps to answer it.

A telegram boy greeted me at the door, nervous and excited. It was nothing, only one of my business telegrams. Ah, then — glorious enlightenment I asked the messenger boy if he wanted to earn a half dollar. He was willing so I told him to stand at the door and when he heard me whistle to start singing the "Star Spangled Banner." I hurried down the steps and found Vinc up to his tricks.

Well I just whistled and as soon as the errand boy started to sing, Vinc straightened up and for the first time that evening everyone stood motionless — Boom — the flashlight powder exploded and the day was saved.

Merriment lasted till the early morning and as the queen had to be in Lorain by 7 that same morning, the party broke up. She expressed her thanks to the crowd, while I was gathering her wraps from the guest closet. I was a bit delayed as I did not know which coat belonged to her. I felt a hearty pat on the back, as I was leaning forward looking for her coat." Well, Stan, ol' kid, if you don't write to me often our friendship will be ALL OFF.

I turned around and to my surprise I did not meet a smiling face and outstretched arms waiting to embrace me, but I came face to face with a uniformed figure, blue coat and brass buttons. It wasn't a cop, but it was a street car conductor, waking me up and telling me a street car is no place to sleep. The all off was not that softly uttered by the queen, but it was the frostbitten shout of the connie, telling me that I was at the end of the line. I got off the car and walked the seven miles home for fear that I would fall asleep again.

5 OUT OF 4 HAVE IT

Here is Your Chance To Cure It

If your cerebellum vortex is on the blink
Or you get dizzy spells and can't think
Then there is something that you need.

Maybe your hair is falling out
Or have you lumbago, grippe or gout?

Then there is something that you need.

Perhaps it's halitosis, or a puncture in your heart
Don't get excited and for the doctor make a start.

Althou there is something that you need.

Just mark my words and mark this down
The cure is here in Cleveland,
the healthiest town.
Do you want that something that you need?

The cure is the best, in fact it's good
And it will be dished out up in Collinwood
Why not get that something that you need?

The Collinwood Sports just ask for just a dance
They'll doctor you right with their biggest dance
They'll give you that something that you need.

The Paramount Serenaders will furnish the syrup, the Sports will do the rest

The Slovenian Home on Avenue Holmes will be the hospital
And next Sat. night the 27, the night that is the best
You're foolish if you don't get that something that you need.

Paramount Serenaders radio broadcasters, Holmes Av. Hall
Collinwood Sports Sat. nite Nov 27, with room for all
Come up and get that something that you need.

Stanley P. Zupan.

Nekateri ljudje smatrajo oni čas za dobo prosperite, kadar dobijo lahko vsega na upanje za brezskrbno življenje.

Kdor preveč izrablja naklonjenost svojih priateljev, si nakopava s tem nove sovražnike.

Danačna skrb je vzrok včerajnjega zamemarjenja.

Lepa deklica je ona, ki noče priznavati, da je res lepa.

Vsaka stara ženica rada pričuje, kako je bila lepo v mladosti.

Sreča bolj poredkoma potrka na vrata; nesreča se pa vedno plazi skozi odprta okna.

Dobri zdravnički hodijo od hiše do hiše.

Bodimo popustljivi!

Znano nam je, da je zmerno uživanje hrane glavni predpogoj zdravja. Zahvalni dan se obhaja samo enkrat na leto. To je pristen ameriški praznik. Prvič so ga obhajali takozvani Pilgrim očetje leta 1621 v Plymouthu.

Na tak dan se človek lahko preobje, toda Trinerjevo grenko vino vam bo pri tem pomagalo iz zadrege.

To vino izčišča črevesje, pomaga prebavi in odstrani vse slabe snovi.

Pokusite torej enkrat Trinerjevo grenko vino pa se boste kmalu čudili, kako ste zamogli prestajati brez njega.

Steklenica velja \$1.25. Steklenico za poskušnjo vam pošljemo za 15 centov.

Joseph Triner Co.,
1833 S. Ashland Ave., Chicago,
Ill. Trinerjeve tablete zoper prehlad (Triner's Cold Tablets,
30 centov v lekarnah) so sedaj v sesoni.

(Adv.)

Naše zveze s staro domovino

v vseh dežavnih zadevah so neprekosljive. Vl živite lahko kjer koli širou Združenih Držav in vendar je vam mogoče poslati denar v stare kraj potom naše banke prav tako točno in zanesljivo kot da bi prišli sami osebno na banko.

NASE CENE SO PO DNEVNIH KURZU podvrzene spremembi, toda zmerne in poštene. Denar pošljemo kot zanesljivo bodo dosegla vse ljudi najti ti živ v kakšni gorati vasi ali pa v največjem mestu, v kolikor najkrajšem času mogoče.

Vsi naši bančni posli so podvrzni nadzorstvu zvezne vlade.

Kapital in rezervni sklad naše banke presega sveto \$740.000 kar je znak varnosti za vaš denar.

JOLIET NATIONAL BANK
CHICAGO IN CLINTON ST. :: JOLIET, ILL.
Wm. Redmond, pres.
Chas. G. Pearce, kasir,
Joseph Dusda, pomoč. kasir.

JAKOB ORAZEM

WENONA, ILL.

Prvi in edini slovenski pogrebni zavod

v tem mestu in okolici, La Salle, Peru, Livingston in Rutland, Ill.

Oskrbuje pogrebe v popolno zadovoljnost strank. Ima na razpolago avtomobile za poroke, krste in druge slike prilike.

Lastnik tega podjetja je član K. S. K. Jednote.

Največja slovenska unijska tiskarna

v Zjedinjenih Državah je vedenno pripravljena postreči društvo vseh jednot, trgovcem in posameznikom za vse vrste tiskovin.

NAJNIŽJE CENE TOČNO POSTREŽBO LIČEN IZDELEK

dobite vselej v naši tiskarni. Mi tiskamo "Glasilo K. S. K. Jednote" in mnogo drugih časopisov v raznih jezikih. 28 letna skušnja tiskarstva je naša učiteljica.

PLAČILNE KNJIŽICE

odobrena od gl. odbora K. S. K. Jednote, najbolj priročne za članstvo K. S. K. J. imamo v zalogni.

V svojem lastnem poslopu.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.

F. KERZE,

1142 Dallas Rd., N. E.
CLEVELAND, O.

K. S. K. J. Društvo:
Kader narodne zastave, regalije in druge, pakete na moje, ime in naslov, da hočete dobiti najboljše blago za najniže cene.

Našti in vsorez EASTONJ.

DEKLA ANČKA

NOVELA

Spisal F. S. Finžgar

V.
Kakor pusto vreme, tako je bilo nekaj dni pri Mokarjevi družini. Nihče se ni preprial in jezik, vsak je opravljaj svoje delo in vendar je bilo nekaj mračnega in brezsolnega nad njimi. Miha ni ciknil nič več na Janeza in mu ni več opone sel šentjurskega seminja, deklista se privadil Ančka in se naveličali jo opravljati. Janez je hodil s trdimi koraki in resno veleval, kakor se spodobi za velikega hlapca.Ko je prišla nedelja in je Mokar postavil pred družino še mero vina, je zazvenel spet smeh in dočip v odmeval čez teden, čez dva in tri.
"Vse je dobro, vidiš, ljubi moj! Kakor sem rekla. Družina je kakor živina. Postavi v hlev novo kravo, pripelji kupljenega konja — vse je pokonci — prvi dni samo. Za mesec dni se privadijo. In če odžene kravo, če proda konja, mukajo in rezgetajo za njim tisti najbolj, ki so ga najbolj odrivali. Tako je, ljubi moj!"
"Prav, če je tako," je malomarno odgovoril Mokar ženi in listal po kupičjski knjigi.Ženi tak odgovor ni bil všeč.
"Kak si! O, saj vem, Ančka te bode. Ce te res tako želite, tiste kronice, ki jih plačamo njej, naj gre od hiše. Moški ste vsi taki. Ti imas tri hlapce, meni ne privošči ene dekle."Mokarica si je oprla roke ob boke in gledala skoz okno. On se je ozrl preko rame za njo. Tudi ona se je ozrla čez ramo.
"Nikar me ne žali, lepo te prosim!"
Njegov glas je bil resen, tako resen, da mu žena ni nič odgovorila, ker jo je zapekla vest zaradi očitka.

Dasi je bila Mokarica prepricana, da se možu prav nič ne smili stotak z Ančino plačo in da bi se mu ne smilila dva, se ji je vseeno vgrizla misel, da Ančko zavidajo, ne samo dekle in hlapci, razen Janeza, tudi mož. Zato se je ona čedalje bolj navezavalna na mlado deklo. Kadarkoli je pripeka zase in zanj medenih, orehovih štrukeljkov ali masleno štruco, vselej je bila teh priboljškov deležna tudi Ančka.

"Na," ji je pomolila dober kos. "Toda skrij; saj veš, kakšni so?"
Miha je potresel malega hlapca. Janezu so se ustavile veseli misli."Spi. Se ti pojdi spat. Čemu fruliš?"
"Lukec, nocoj ne grem spati. Nekam še pojdem, ho —"

Miha je počil s palcem.

Janez je zahrkal kakor v sanjam.

"Kam boš lazil? Pusti me in zapiši!"

"Lukec, ti si neumen!"

Miha si je sezul škornje, dekle so zaškrpale, slamnica je zsumela.

Vse tisto v hlevu. Le konj, oso hrampljali in prhal, ker se jim je vsipal prah od suhe klaje v nozdrvi.

Lukec je spal. Miha se ni gospodil. Janez je prisluškal.

"Kam pojde? — Ce pojde njo budit?"

Janezu je kljuvalo v prsih, pest je stiskal.

"Neumnost! Kaj mi mar. —

Naj gre, kamorkoli. — Da, ko bi šel kamorkoli. Ali če gre tja pod njeno okno — ta smrškavec."

V hlevu je zašumelo, nekaj težkega se je zgrudilo na tla in zahroplo.

Prvi konj je legel.

Kmalu je zaprskalo, zašume lo in spet zahroplo.

Rigo se je zleknil poleg kobilie. In za njim še tretji in četrti konj.

Tedad so zavrkale deske Miheve pograda. Skoz vrata je zašila mesecina in spet izginila.

Tudi Ančka se mu je zasmehala.

"Janez, ti za dva delaš — in se še zame trudiš."

"Kadar, se zate trudim, se kar spočiem: Bog ve, zakaj!"

Sedaj se Janez ni zasmehal.

Tako jo je gledal kakor se ni-

Janez je planil z ležišča. Spet je posvetila mesecina v hlev in spet hitro ugasnila. Janez je pred hlevom segel po bičevnik-koprivec in šel bos krog hiše. Na voglu se je ustavil in se skril za košato mirabelo.

Crna senca je visela na omrežju Ančkinega okna. "Past! — Ančka? — Sliši, Ančka!"

V sobi se ni genilo. Janez je ves trepetal.

Spet trkanje in klic in prošnje in prisege ter mogočne obljube.

Vse fiho.

Janez je skoro zavriskal od veselja.

"O, Ančka, kako si dobra. Angelček si," je pomisli.

Miha ni odigel. Potrkal je glasnejše, poizkusil odpreti okno, izpregovoril je publo kvanto, tako, ki se je vezala. Zučel' je z drugo; ta je bila za smeh.

Nič odgovora in nič smeha iz sobe.

Miha je začel zabavljati in groziti.

"No, le imej Janeza — pušča, mar ne vem. Vaši matere povem, da ga imaš, in stran pojdeš — nastava hinavška."

Ob tej besedi je po Janezu zavrela. Stisnil je koprivec, roka se je dvignila in tenko je svistnilo po senci ob oknu.

Sencu se je odtrgala od omrežja. Miha je kriknil, močna pest ga je zgrabil za vrat.

"Janez, Janez, lepo te prosim —" je jecjal Miha, ko so ga stresale železne pesti.

Tedad se je odprlo okno nad njima.

"Janez, pusti ga!" je kriknila Ančka.

Pesti so pri tej priči odnehalo. Miha je glasno zaklel.

Za stražo, kjer sta spali dekli, se je posvetila luč.

In druga luč se je posvetila v nadstropju, kjer sta spala ona dva. Tam se je okno odprlo.

"Mir, če ne, pridem dol!"

Mokarjev glas se je raziegel po okolici. Na vasi so zalajali psi.

(Dalje prihodnjic)

POZOR!!!

Najbolj priznana in pojavljana so moja zdravila po Sireni Ameriki, v Kanadi in v starem kraju, kateri prodajam že nad 30 let, kakor Alpen tinctura, proti izpadanju in za rast moških in ženskih las. Bruslin tinctura z-

sive lase, od katere postanejo lase popolnoma naravnki kakov v mladosti. Fluid zoper revmatizem, trganje in kostobil v rokah, nogah in krizicah, sake vrste tekočine in mazila za popolnoma odstraniti prahute in drugo čistost na glavi, mozolce, pege in ruge izpuščanje na koži, trbečico, ilje, rane, opkeljne, bule, turove, kraljevke, kurja očesa, bradovice. V zalogi nam tudi pršak za potne noge itd. Pišite tako po cenik, pa pošljem zaston. Vsaka družina bi morala imeti moj brezplačni cenik za svojo lastno oris.

Jacob Wahčič, 1436 E. 95th St. Cleveland, O. near Superior and Wade Park Ave.

Slaboten hrbet**Se hitro ojači**

Na hitro se takoj obrne, kakor hitro prilepite Red Cross obliž.

Ako vas zabolji križ, če kaj težkega vgnite, ak oste presegli mišice in rihad, če se vam je "v križ naseliti", trptite valed lumbaga, vrijepite Red Cross lednični obliž, in avoljni koste, ker vam bo skoraj takoj pomagalo. Dosti vroča je za tega značilne uspehe. Obliž pomaga maliblju in unetim mišicam. Povzroča nepravilen avtomatično masajo z sakim gibljanjem telesa, odpravi strjenje ter spravi kri v prav tok in vred mestu. Najvec dobre po povzroča zdravil v Red Cross obližu, ki prodira v kožo ter gre naravnost v slabe, umete, okorekle mišice, pomiri bolčino, pomaga unetim živcem, spravi v red mišice ter vam vrne normalno moč.

Zagotovo vprasajte za Johnson's Red Cross lednični obliž z flanelastim ozadjem in dobili boste največjo pomoč v najkrajšem času. Po vseh lekarjih. — Adv't.

Prvi konj je legel.

Kmalu je zaprskalo, zašume lo in spet zahroplo.

Rigo se je zleknil poleg kobilie. In za njim še tretji in četrti konj.

Tedad so zavrkale deske Miheve pograda. Skoz vrata je zašila mesecina in spet izginila.

Tudi Ančka se mu je zasmehala.

"Janez, ti za dva delaš — in se še zame trudiš."

"Kadar, se zate trudim, se kar spočiem: Bog ve, zakaj!"

Sedaj se Janez ni zasmehal.

Tako jo je gledal kakor se ni-

Janez je planil z ležišča.

Spet je posvetila mesecina v hlev in spet hitro ugasnila.

Janez je pred hlevom segel po bičevnik-koprivec in šel bos krog hiše. Na voglu se je ustavil in se skril za košato mirabelo.

Crna senca je visela na omrežju Ančkinega okna.

"Past! — Ančka? — Sliši, Ančka!"

V sobi se ni genilo. Janez je ves trepetal.

Spet trkanje in klic in prošnje in prisege ter mogočne obljube.

Vse fiho.

Janez je skoro zavriskal od veselja.

"O, Ančka, kako si dobra. Angelček si," je pomisli.

Miha ni odigel. Potrkal je glasnejše, poizkusil odpreti okno, izpregovoril je publo kvanto, tako, ki se je vezala. Zučel' je z drugo; ta je bila za smeh.

Nič odgovora in nič smeha iz sobe.

Miha je začel zabavljati in groziti.

"No, le imej Janeza — pušča, mar ne vem. Vaši matere povem, da ga imaš, in stran pojdeš — nastava hinavška."

Ob tej besedi je po Janezu zavrela. Stisnil je koprivec, roka se je dvignila in tenko je svistnilo po senci ob oknu.

Sencu se je odtrgala od omrežja. Miha je kriknil, močna pest ga je zgrabil za vrat.

"Janez, Janez, lepo te prosim —" je jecjal Miha, ko so ga stresale železne pesti.

Tedad se je odprlo okno nad njima.

"Janez, pusti ga!" je kriknila Ančka.

Pesti so pri tej priči odnehalo. Miha je glasno zaklel.

Za stražo, kjer sta spali dekli, se je posvetila luč.

In druga luč se je posvetila v nadstropju, kjer sta spala ona dva. Tam se je okno odprlo.

"Mir, če ne, pridem dol!"

Mokarjev glas se je raziegel po okolici. Na vasi so zalajali psi.

"Janez, Janez, lepo te prosim —" je jecjal Miha, ko so ga stresale železne pesti.

Tedad se je odprlo okno nad njima.

"Janez, pusti ga!" je kriknila Ančka.

Pesti so pri tej priči odnehalo. Miha je glasno zaklel.

Za stražo, kjer sta spali dekli, se je posvetila luč.

In druga luč se je posvetila v nadstropju, kjer sta spala ona dva. Tam se je okno odprlo.

"Mir, če ne, pridem dol!"

Mokarjev glas se je raziegel po okolici. Na vasi so zalajali psi.

"Janez, Janez, lepo te prosim —" je jecjal Miha, ko so ga stresale železne pesti.

Tedad se je odprlo okno nad njima.

"Janez, pusti ga!" je kriknila Ančka.

Pesti so pri tej priči odnehalo. Miha je glasno zaklel.

Za stražo, kjer sta spali dekli, se je posvetila luč.

In druga luč se je posvetila v nadstropju, kjer sta spala ona dva. Tam se je okno odprlo.

"Mir, če ne, pridem dol!"

Mokarjev glas se je raziegel po okolici. Na vasi so zalajali psi.

"Janez, Janez, lepo te prosim —" je jecjal Miha, ko so ga stresale železne pesti.

Tedad se je odprlo okno nad njima.

"Janez, pusti ga!" je kriknila Ančka.

Pesti so pri tej priči odnehalo. Miha je glasno zaklel.

Za stražo, kjer sta spali dekli, se je posvetila luč.

In druga luč se je posvetila v nadstropju, kjer sta spala ona dva. Tam se je okno odprlo.

"Mir, če ne, pridem dol!"

Mokarjev glas se je raziegel po okolici. Na vasi so zalajali psi.

"Janez, Janez, lepo te prosim —" je jecjal Miha, ko so ga stresale železne pesti.

Tedad se je odprlo okno nad njima.

"Janez, pusti ga!" je kriknila Ančka.

Pesti so pri tej priči odnehalo. Miha je glasno zaklel.

Za stražo, kjer sta spali dekli, se je posvetila luč.

In druga luč se je pos